

ภาคผนวก
คำพิพากษาฎีกาละเมิด ปี 2525-2530

คำพิพากษาฎีกา พ.ศ. 2525

มาตรา 420 ละเมิด

653/2525 โจทก์มอบแจกันพิพาทให้แก่จำเลยไว้เป็นประกันเงินกู้ เข้าลักษณะจำนำตาม ป.พ.พ. ม. 747 โจทก์ได้ชำระหนี้และรับแจกันคืน มาเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2522 พบว่าแจกันปากแตกบิ่นจึงฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความบุบสลายอันผู้รับจำนำก่อให้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2522 พัน 6 เดือน นับแต่วันส่งคืนทรัพย์สินจำนำ ตาม ม. 763 (1) คดีขาดอายุความแล้ว

736/2525 คำฟ้องในเรื่องค่าเสียหายในกรณีรถชนกันนั้นโจทก์เพียงบรรยายความเสียหายของรถโจทก์ ระบุค่าซ่อมเป็นเงินเท่าใดไม่ระบุรายละเอียดของการซ่อม ก็เป็นฟ้องที่สมบูรณ์

ป.พ.พ. ม. 879 เป็นบทบัญญัติที่ยกเว้นความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัย ต้องตีความโดยเคร่งครัด คือหมายถึงความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัยเท่านั้น

848/2525 จำเลยประกอบกิจการสำนักงานจัดหางาน โจทก์ขอให้ทางสำนักงานจำเลยจัดหาคนรับใช้ให้โดยเสียค่าบำเหน็จแทนคนรับใช้ที่จำเลยจัดหาให้ ต่อมาคนรับใช้ได้หนีออกจากบ้านและลักทรัพย์ของโจทก์ไป ดังนี้ ถือไม่ได้ว่าจำเลยละเมิดต่อโจทก์

868/2525 คำว่า “ในนา” ตาม พ.ร.บ. ควบคุมการเช่านา พ.ศ. 2517 ม. 38 หมายถึงนาเฉพาะส่วนที่ผู้เช่านาได้ลงมือทำประโยชน์ไปแล้วเท่านั้น หาได้หมายความรวมถึงส่วนที่ยังมิได้ลงมือทำประโยชน์ด้วยไม่ โดยกฎหมายมุ่งประสงค์เพื่อคุ้มครองผู้เช่าที่ได้ลงทุนทำประโยชน์ในนาที่เช่าอยู่ก่อนแล้ว ให้ได้รับผลจากการที่ได้ลงมือทำประโยชน์อีกต่อไป ดังนั้น การที่จำเลยห้ามปรามขัดขวางมิให้โจทก์เข้าทำนาพิพาทในส่วนที่เหลือ 50 ไร่หลังจากโจทก์เข้าปักดำข้าวกล้านาปีไปแล้ว 10 ไร่ จึงไม่เป็นการละเมิดสิทธิของโจทก์

869/2525 สุราชองกลางถูกเจ้าพนักงานศุลกากรยึดไว้ในฐานะ เป็นของไม่เสียภาษีศุลกากรตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2517 โจทก์เข้ามาขอ ต่อตำรวจเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2517 จนกระทั่งศาลพิพากษาเรื่อง โจทก์ปิดอาคารแสดมปีสุราไม่ครบถ้วนตาม พ.ร.บ. สุราฯ แล้ว โจทก์จึงมา ทวงสุราชองกลางคืน ซึ่งก็เป็นเวลาเกิน 30 วันนับแต่วันยึดแล้ว สุราชอง กลางจึงตกเป็นของแผ่นดินตาม พ.ร.บ. ศุลกากรฯ ม. 24 วรรค 2 ไปแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิ์ฟ้องเรียกคืน

897/2525 จำเลยที่ 1 เป็นฝ่ายทำละเมิดต่อโจทก์คิดเป็นค่า เสียหายรวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 130,000 บาท จำเลยที่ 2 รับประกันภัยค้ำจุน จากจำเลยที่ 1 เป็นเงิน 100,000 บาท โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองเรียกค่า สินไหมทดแทนทั้งหมด แล้วโจทก์ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับ จำเลยที่ 2 รับค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยที่ 2 เพียง 77,500 บาท

โจทก์มีสิทธิฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยคนหนึ่งคนใด หรือทั้งสองคนก็ได้ แต่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยที่ 2 เกินไป กว่าเงินประกันภัย 100,000 บาท ไม่ได้ การที่โจทก์ทำสัญญา ประนีประนอมยอมความดังกล่าว มีผลเพียงให้จำเลยที่ 1 หลุดพ้นความ รับผิดชอบในวงเงินจำนวน 77,500 บาทเท่านั้น ค่าสินไหมทดแทนอีก 52,500 บาท จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบ เป็นสิทธิของโจทก์ที่จะทำสัญญา ประนีประนอมยอมความจำเลยที่ 2 เพราะโจทก์มีสิทธิเลือกฟ้องดังกล่าว ย่อมมีสิทธิเลือกเลิกคดีได้ สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์ กับจำเลยที่ 2 เป็นเรื่องระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 ไม่ทำให้จำเลยที่ 1 หลุดพ้นความรับผิดชอบ

927/2525 โจทก์เคยฟ้องธนาคารจำเลยที่ 1 ผู้จัดการและสมุห- บัญชีธนาคารสาขาจำเลยที่ 4 ที่ 5 ว่ายักยอกเงินฝากของโจทก์ ศาล อาญาวินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีประจักษ์พยานยืนยันว่าจำเลยที่ 4 ที่ 5 ปลอม เอกสารและยินยอมให้เบิกเงินไปตามเอกสารปลอม และเบียดบังเอาเงิน นั้นเป็นของจำเลยหรือบุคคลที่สาม การสันนิษฐานของผู้ชำนาญการเป็น

ได้หลายนับ ฟังเป็นยุติอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ ทั้งจำเลยนำสืบโต้แย้งฟัง
ได้ว่าได้จ่ายเงินตามเช็คไปโดยสุจริตใจ ไม่ได้ปลอมใบขอซื้อเช็คหรือเช็ค
แต่อย่างใด พินากษายกฟ้อง คดีถึงที่สุดโดยโจทก์มิได้อุทธรณ์ การที่
โจทก์มาฟ้องคดีแพ่งในเงินฝากรายเดียวกันนี้อ้างว่าจำเลยที่ 1 กับพวกจง
ใจหรือประมาทเลินเล่อจ่ายเงินตามเช็คที่มีผู้ปลอมลายมือชื่อโจทก์ให้แก่ผู้
นำเช็คมาเบิกเงินไปเป็นเหตุให้เงินฝากของโจทก์ขาดหายไป จึงเป็นคดี
แพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาดังกล่าว คำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าว นอก
จากจะผูกพันโจทก์ซึ่งเป็นคู่ความในคดีนั้นแล้ว ในการพิพากษาคดีแพ่ง
ศาลยังจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคดีอาญานั้นว่า จำเลยที่ 1
กับพวกจ่ายเงินตามเช็คไปโดยสุจริตใจ โดยไม่มีการปลอมใบขอซื้อเช็ค
หรือเช็คแต่อย่างใด จึงรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 ได้กระทำละเมิดต่อโจทก์
ดังฟ้อง

949/2525 โจทก์ประกอบกิจการโรงแรมชื่อ รามาดา อินน์ ทัว
โลกวันประเทศไทย จำเลยประกอบกิจการโรมแรมชื่อ รามาดา โฮเต็ล ใน
ประเทศไทยภายหลัง การขอให้ห้ามมิให้จำเลยใช้ชื่อเดียวกับโจทก์ จะ
ต้องปรากฏว่าการใช้ชื่อดังกล่าวเป็นเหตุให้เสื่อมเสียประโยชน์หรือได้รับ
ความเสียหาย และเป็นที่ยังวิตกว่าจะต้องเสียหายอยู่สืบไป เมื่อกรณีไม่
อาจเห็นได้ว่ากิจการของจำเลยในประเทศไทยจะเป็นการแข่งขันกับกิจการ
ของโจทก์ในต่างประเทศ อันจะกระทบกระเทือนถึงผลประโยชน์ที่โจทก์
เคยได้รับในต่างประเทศ แม้จำเลยจะใช้ชื่อรามาดาเช่นเดียวกับโจทก์ ก็ไม่
อาจทำให้โจทก์ต้องเสื่อมเสียประโยชน์หรือได้รับความเสียหาย โจทก์จึง
ไม่มีสิทธิหรือมีอำนาจตาม ป.พ.พ. ม. 18 ขอให้ศาลสั่งห้ามจำเลยมิให้ใช้
ชื่อรามาดาทำการประกอบกิจการโรงแรมในประเทศไทยได้ ปัญหานี้แม้
จำเลยมิได้ฎีกา ก็เป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของ
ประชาชน ศาลยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.ว.พ. ม. 247 ประกอบด้วย ม.
246 และ 245 (5)

958/2525 ฟ้องจำเลยทั้งสองรับผิดฐานละเมิด โดยบรรยาย

ฟ้องว่าจำเลยแต่ละคนปล่อยโคของตนเข้าไปกีดกั้นคันยางในสวนยางของโจทก์เสียหายรวมเป็นเงิน 27,500 บาท ขอให้จำเลยทั้งสองชดเชยค่าเสียหายจำนวนดังกล่าว กรณีตามฟ้องเป็นเรื่องจำเลยแต่ละคนต่างทำละเมิดต่อโจทก์ เมื่อโจทก์มิได้บรรยายให้ปรากฏว่าจำเลยคนไหนทำให้โจทก์เสียหายจำนวนเท่าใด อีกทั้งกรณีมิใช่หนี้ร่วมที่โจทก์จะฟ้องขอบังคับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรับผิดชอบในฐานะลูกหนี้ร่วมได้ตามคำขอท้ายฟ้อง จึงเป็นการแย้งกันในตัว ฟ้องโจทก์จึงเป็นฟ้องที่เคลือบคลุม ไม่แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาของโจทก์ และคำขอบังคับเอากับจำเลยแต่ละคนให้รับผิดชอบในส่วนของแต่ละคน เป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วย ป.ว.พ. ม. 172

1044/2525 โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายเป็นเงิน 60,000 บาท ต่อมาในวันสืบพยาน คู่ความแถลงรับกันในเรื่องค่าเสียหายว่า หากโจทก์ชนะคดี จำเลยยอมชำระค่าเสียหายให้ 40,000 บาท โจทก์พอใจรับค่าเสียหายตามที่ตกลงกัน ดังนี้ ต้องถือว่าคดีนี้เป็นคดีมีทุนทรัพย์พิพาทไม่เกิน 50,000 บาท เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จึงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ที่จำเลยฎีกาว่า โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 ทำละเมิดก็ดี จำเลยที่ 2 ไม่ได้ร่วมกับจำเลยที่ 1 ทำละเมิดก็ดี เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

1454/2525 นอกจากโจทก์ร้องเรียนในกรณีที่โจทก์ไม่ได้รับขรร้อยตำรวจเอกแล้ว ยังกล่าวหาผู้บังคับบัญชาชั้นสูงและจำเลยในฐานะอธิบดีกรมตำรวจว่าเป็นผู้ไม่อยู่ในศีลธรรมอันดี ทำลายภาพพจน์ของกรมตำรวจให้เสื่อมทรามลง โจทก์ผู้ร้ายชุกชุมก็ไม่มีความสามารถปราบปรามบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง หย่อนสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของโจทก์แต่อย่างใด กรณีเช่นนี้จึงมีเหตุที่จะให้จำเลยซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาเห็นว่าโจทก์ได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงชอบที่จำเลยแต่งตั้งกรรมการสอบสวนโจทก์ และไม่มีกฎหมายใดห้ามผู้บังคับบัญชาที่เป็นคู่กรณีตั้งผู้ได้บังคับบัญชาสอบสวนคู่กรณีแต่อย่างใด

1123/2525 ผู้จะขายได้ทำสัญญาจะขายที่พิพาทให้แก่จำเลย

และจำเลยได้เข้าครอบครองที่พิพาทตลอดมา แม้สิทธิครอบครองจะยังไม่โอนมาเป็นของจำเลยเพราะคู่สัญญาประสงค์จะให้มีการโอนทางทะเบียน แต่การที่จำเลยเข้าครอบครองที่พิพาทตามสัญญาโดยความยินยอมของผู้จะขายนั้น หากเป็นการละเมิดหรือผิดสัญญาไม่ ทั้งยังมีสิทธิยึดหน่วงอันมีผลให้ยึดหน่วงที่พิพาทไว้จนกว่าจะมีการโอนกรรมสิทธิ์ได้ด้วย ความตายของผู้จะขายไม่เป็นเหตุให้ทายาทผู้รับมรดกปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามสัญญา ฟ้องขับไล่จำเลยไม่ได้

1394/2525 เมื่อผู้ขายมิใช่เจ้าของที่แท้จริง แม้โจทก์จะรับซื้อไว้โดยสุจริตจากพ่อค้ารถยนต์ โจทก์ก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์เพราะผู้รับโอนยอมไม่มีสิทธิคิดว่าผู้โอน เจ้าของกรรมสิทธิ์มีสิทธิติดตามเอาคืนได้ตาม ป.พ.พ. ม. 1336 การที่เจ้าของร่วมกับพนักงานสอบสวนยึดรถคืนมาจากโจทก์จึงไม่เป็นการละเมิด

1413/2525 โจทก์จำเลยต่างจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นรูปหัวสิงโตหน้าตรงอัปปากคำราม ของโจทก์สำหรับสินค้าประเภทกระดิกน้ำร้อนและกระดิกน้ำแข็ง รูปอยู่ภายในกรอบรูปไข่สองชั้น ส่วนบนเป็นรูปลายฝรั่ง ส่วนล่างมีอักษรโรมันคำว่า LION อยู่ภายในกรอบสี่เหลี่ยมทับบนกรอบรูปไข่ ของจำเลยสำหรับสินค้าประเภทแป้งข้าวเจ้าและแป้งข้าวเหนียว รูปอยู่ภายในกรอบรูปวงกลมสองชั้น ไม่มีตัวอักษร ที่ได้วงกลมมีรูปช่อรวงข้าวสองช่อโค้งรองรับตามขอบวงกลม แต่ไม่จรดกัน ระหว่างรวงข้าวทั้งสองช่อมีใบผูกห้อยชายอยู่ตรงกลาง หากพิจารณาแต่เพียงส่วนประกอบจะเห็นว่าแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารวมทั้งหมดจะเห็นว่าคล้ายคลึงกันมาก เพราะเป็นรูปหัวสิงโตหน้าตรงอัปปากคำรามอย่างเดียวกัน ซึ่งเป็นสาระสำคัญของเครื่องหมายการค้าของทั้งสองฝ่าย และจำเลยเห็นเครื่องหมายการค้าของโจทก์มาก่อน การเลือกใช้เครื่องหมายดังกล่าว ย่อมเชื่อได้ว่าจำเลยใช้สิทธิโดยไม่สุจริต แม้เป็นสินค้าคนละประเภทก็นับได้ว่าเป็นการลวงสาธารณชนให้หลงผิดว่าเป็นสินค้าเจ้าของเดียวกับของโจทก์ เป็นการละเมิดต่อโจทก์

1579/2525 กรมทางหลวงโจทก์เป็นกรมในรัฐบาล มีฐานะเป็นนิติบุคคล ตาม ป.พ.พ. ม. 73 ผู้แทนของโจทก์คืออธิบดี รถยนต์ของโจทก์ถูกรถยนต์จำเลยชนเสียหาย การที่ ป. ข้าราชการในกรมโจทก์และเป็นผู้รับผิดชอบรถของโจทก์คันที่ถูกรชน ไปบันทึกตกลงกับจำเลยให้ซ่อมรถให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยตามกำหนดเวลา และไม่ตั้งใจเรียกร้องค่าเสียหายนั้นเมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้แต่งตั้ง ป. ให้เป็นตัวแทน บันทึกดังกล่าวยังถือไม่ได้ว่าเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความที่มีผลผูกพันโจทก์ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยในมูลละเมิดได้

2136/2525 อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยจำเลย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 นั้น มีขอบเขตของการควบคุมเพื่อตรวจตราดูแลให้บริษัทเงินทุนได้ดำเนินงานให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศของกระทรวงการคลัง ไม่มีหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับดำเนินงานหรือกระทำการช่วยเหลือซึ่งช่องในการบริหารงานให้แก่คณะกรรมการของบริษัทเงินทุน การกระทำของบริษัทเงินทุน เช่นการเพิ่มทุนก็ดี ราคาหุ้นของบริษัทสูงมากอย่างรวดเร็วก็ดี ให้กู้ยืมโดยไม่มีหลักประกันก็ดี หรือหนี้สูญจำนวนมากก็ดี จึงทำให้ฐานะของบริษัทเงินทุนทรุดหนักจนไม่อาจแก้ไขได้นั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองยอมรับหรือสมยอมให้บริษัทกระทำการดังกล่าว หรือประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ความเสียหายของโจทก์ที่เป็นลูกหนี้ที่ฝากเงินไว้กับบริษัทหากจะมีก็เกิดจากการกระทำของบริษัทเงินทุน มิใช่เกิดจากการกระทำของจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ฐานละเมิด

2231, 2232/2525 จำเลยปลูกสร้างตึกแถวเพื่อขายพร้อมที่ดิน โดยด้านหลังของตึกแถวหันเข้าหาด้านหลังตึกแถวของโจทก์ แต่เว้นช่องว่างด้านหลังอาคารไม่ถึง 2 เมตรตามแบบแปลน จำเลยได้ก่อสร้างกำแพงติดผนังติดห้องครัวโจทก์ด้านหลังและด้านข้าง และเทพื้นคอนกรีตสูงขึ้น ทำให้ประตูครัวด้านหลังและประตูด้านข้างตึกแถวโจทก์ปิดเปิดไม่ได้ ซึ่ง

ช่องลมห้องครัวด้านหลังถูกปิดด้วยนั้น เป็นเรื่องที่จำเลยกระทำลงในที่ดินส่วนของจำเลยเอง เป็นการใช้สิทธิเพื่อประโยชน์ในการใช้สอยทรัพย์สินของจำเลยโดยตรง มิใช่เรื่องจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อโจทก์โดยผิดกฎหมาย ทั้งรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำไปโดยไม่สุจริตกั่นแกล้งหรือใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่โจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยทำละเมิด

2241/2525 ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคดีอาญา เมื่อคำพิพากษาในคดีส่วนอาญาฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติว่า โจทก์กับจำเลยสมัครใจวิวาทต่อสู้กันเป็นเหตุให้โจทก์ได้รับอันตรายสาหัส ในการพิพากษาคดีความแพ่งที่โจทก์ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยในมูลกรณีเดียวกัน จึงจำต้องถือข้อเท็จจริงตามนั้น จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยทำละเมิดต่อโจทก์ แต่โจทก์สมัครใจยอมรับเอาผลเสียหายที่จะเกิดแก่ตนเอง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

2316/2525 การลาออกจากงานเป็นสิทธิของลูกจ้างที่จะลาออกเมื่อใดก็ได้ ภายใต้ระเบียบของนายจ้าง เมื่อระเบียบซึ่งเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างระบุให้ลูกจ้างต้องยื่นใบลาออกล่วงหน้าอย่างน้อย 15 วัน ดังนั้น การที่ลูกจ้างยื่นใบลาออกถูกต้องตามระเบียบ ลูกจ้างก็ชอบที่จะกำหนดวันลาออกได้แต่นายจ้างอนุมัติให้ลูกจ้างลาออกตั้งแต่วันที่ยื่นใบลา จึงเห็นได้ว่าลูกจ้างขาดค่าจ้างที่จะได้รับตั้งแต่วันยื่นใบลาจนถึงวันที่ลูกจ้างประสงค์จะลาออกอย่างแท้จริง และยังคงความเสียหายให้แก่ลูกจ้าง

2495/2525 ล. มอบนาฬิกาให้โจทก์เป็นประกันเงินกู้และทำกินต่างดอกเบีย โจทก์ยอมมีสิทธิครอบครองนาฬิกาจนกว่าจะได้รับชำระหนี้ครบถ้วนตามสัญญา เมื่อจำเลยบุกรุกเข้าไปทำนาฬิกา จึงเป็นการละเมิดสิทธิครอบครองของโจทก์ โจทก์ฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากจำเลยได้

2565/2525 ป.พ.พ. ม. 1310 และ ม. 1312 เป็นบทบัญญัติเรื่องและผู้สร้างมิได้รู้ว่าที่ดินที่สร้างโรงเรือนหรือสร้างรูกลานั้นเป็นที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริต จะนำมาใช้ในกรณีจำเลยสร้างโรงเรือนในที่ดินขณะยังเป็น

กรรมสิทธิ์รวมระหว่างโจทก์จำเลยและบุคคลอื่นอยู่ หลังจากรังวัดแบ่งแยกที่ดินแล้ว ปรากฏว่าเรือนจำเลยปลูกสร้างอยู่ในที่ดินของโจทก์ไม่ได้ จำเลยต้องรื้อเรือนออกไป และไม่มีสิทธิฟ้องร้องว่ากล่าวเกี่ยวกับค่าแห่งที่ดินที่เพิ่มขึ้นเพราะการสร้างโรงเรือนของจำเลย

2603/2525 คนขับรถยนต์ของโจทก์นำรถไปบรรทุกไม้ผิวกฎหมาย ศาลพิพากษาลงโทษและสั่งริบรถยนต์ ต่อมาศาลฎีกาพิพากษาให้คืนรถยนต์ของกลางแก่โจทก์ตามคำร้อง โจทก์ขอรับรถคืน สารวัตรสถานีตำรวจจำเลยที่ 3 ไม่คืนให้ เพราะได้ขายทอดตลาดไปแล้ว ดังนี้ กรมตำรวจจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ต้องร่วมกันคืนรถหรือใช้ราคารถตามสภาพขณะยึดมาเป็นของกลาง ไม่ใช่ใช้ราคาโดยอาศัยราคาที่ได้จากการขายทอดตลาด รวมทั้งค่าเสียหายที่ไม่ได้ใช้รถด้วย

2705/2525 โจทก์ปกปิดความจริงโดยแอบอ้างแสดงว่ากระทำในฐานะผู้แทนของบริษัท จำเลยหลงเชื่อได้เข้าทำสัญญาด้วย จึงเป็นการแสดงเจตนาด้วยความสำคัญผิดในตัวบุคคลซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งนิติกรรม โดยมีได้เกิดขึ้นจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของจำเลย สัญญาจึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. ม. 119 การที่จำเลยบอกเลิกสัญญากับโจทก์ จึงไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์ โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากจำเลย

2713/2525 ศาลฟังข้อเท็จจริงในคดีแพ่งตามคำพิพากษาอาญาที่ลงโทษจำเลยว่า จำเลยที่ 2 ขับรถยนต์โดยประมาททำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส แต่จะใช้พียงยันจำเลยที่ 1 เจ้าของรถยนต์ด้วยไม่ได้ เพราะจำเลยที่ 1 มิได้เป็นคู่ความในคดีอาญาดังกล่าว

2790/2525 จำเลยนัดหยุดงานและได้ชุมนุมกัน โดยกินอยู่หลับนอน ก่อไฟทำครัวในบริเวณที่โจทก์ต้องใช้ทำงาน อันเป็นที่เก็บวัสดุไวไฟด้วย โจทก์ขอร้องให้ไปชุมนุมกันที่อื่น จำเลยก็ไม่ไป ดังนี้ แม้กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งแจ้งว่าการปิดงานและนัดหยุดงานจะต้องดำเนินอยู่ในสถานที่ตั้งของสถานประกอบการ ก็เป็นเพียงแนวปฏิบัติเพื่อไม่ให้ไปวุ่นวายก่อความไม่สงบในสถานที่สาธารณะเท่านั้น ประกอบกับโจทก์ก็

ไม่ได้ขอให้จำเลยไปชุมนุมนอกบริเวณโรงงาน ดังนั้น เมื่อการกระทำของจำเลยก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ จึงเป็นการละเมิด และกรณีละเมิดกับการเลิกจ้างก็เป็นคนละกรณีกัน ไม่จำเป็นต้องมีการเลิกจ้างก่อนแล้วการละเมิดจึงจะเกิดขึ้นได้

การนัดหยุดงานเป็นวิธีการของลูกจ้างเพื่อบังคับนายจ้างให้ยอมรับตามข้อเรียกร้องในการเจรจาต่อรองโดยวิธีร่วมกันไม่ทำงานให้แก่ นายจ้างเท่านั้น การกระทำอย่างอื่นเช่นการปิดกั้นหรือการชุมนุมโดยละเมิดสิทธิของผู้อื่นจึงไม่ใช่การนัดหยุดงานตามกฎหมาย ผู้กระทำการดังกล่าว ย่อมต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดเพราะไม่มีกฎหมายระบุให้กระทำได้โดยไม่ต้องรับผิด

แม้จำเลยจะเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน และจำเลยได้นัดหยุดงานตามคำสั่งของสหภาพแรงงานก็ตาม แต่เมื่อจำเลยเป็นผู้กระทำละเมิดเองแล้ว จำเลยก็ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดนั้น

2904/2525 ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงินของสุขาภิบาลกำหนดให้ต้องมีกรรมการควบคุมการไปรับเงินที่ธนาคาร หากจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นประธานกรรมการสุขาภิบาลตั้งกรรมการไปรับเงินร่วมกับจำเลยที่ 1 กรรมการก็อาจควบคุมดูแลมิให้จำเลยที่ 1 ปลอมใบขอโอนเงินและรับเงินไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว การละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว จึงเป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้สุขาภิบาลโจทก์เสียหาย จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

2924/2525 ห่างจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 หุ้นส่วนผู้จัดการทำสัญญารับจ้างก่อสร้างท่อระบายน้ำริมถนนกับเทศบาล โดยมีรายการและรูปแบบแนบท้ายสัญญาเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาด้วย การที่จำเลยที่ 1 ทราบอยู่แล้วขณะทำสัญญา และมีหน้าที่ต้องระมัดระวังไม่ขุดลึกลงไปถึงท่อวางสายเคเบิลขององค์การโทรศัพท์ฯ โจทก์ แต่กลับสั่งให้คนงานขุดไปตามแบบแปลนโดยให้อยู่ในความควบคุมของนายช่างเทศบาลคู่สัญญา จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อปราศจากความระมัดระวัง และมีใช้

เป็นเหตุสุดวิสัยหรือเป็นความผิดของโจทก์ จำเลยทั้งสองต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าซ่อมแซมสายเคเบิลของโจทก์

2977/2525 โฉนดที่ดินของกลางกับโฉนดที่ดินที่แท้จริงพิมพ์จากแม่พิมพ์เดียวกัน ลายมือชื่อต่าง ๆ ก็เป็นลายมือชื่อที่เขียนด้วยวิธิตาบแบบจากลายมือชื่อที่แท้จริงในโฉนด เป็นโฉนดปลอมที่ทำเหมือนของจริงดูได้ยากด้วยตาเปล่า ลายมือชื่อผู้ขายฝากมองดูอย่างบุคคลธรรมดา มิใช่ผู้เชี่ยวชาญไม่มีเหตุสงสัยว่าจะมิใช่ลายมือชื่อของบุคคลเดียวกันยินยอมลงชื่อในบันทึกท้ายหนังสือสัญญาขายฝากว่าได้ติดต่อกับเจ้าของที่ดินโดยตรงหากเกิดผิดพลาดเพราะผิดตัวเจ้าของที่ดิน โจทก์ขอรับผิดชอบเอง ข้อความดังกล่าวเป็นอักษรตราอย่างอ่านง่ายและมีความหมายชัดเจน จะอ้างว่ามีได้อ่านและไม่เข้าใจความหมายฟังไม่ขึ้น โจทก์มีส่วนประมาท การที่เจ้าพนักงานที่ดินจำเลยให้ความสะดวกในการจดทะเบียนตลอดจนตรวจบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขายฝากแล้วยังไม่ทราบว่ามีไม่ใช่เจ้าของ ที่ดินที่แท้จริง ไม่พอฟังว่าจำเลยกระทำด้วยความประมาท จึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์

3056/2525 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นและช่วยประชาชนในชนบทให้มั่งคั่งในฤดูแล้ง พ.ศ. 2518 เงินอุดหนุนโครงการดังกล่าวเรียกโดยย่อว่าเงินอุดหนุน ปชล. เป็นเงินที่กรมบัญชีกลางจัดสรรให้จังหวัดโจทก์ เพื่อใช้จ่ายตามโครงการของคณะกรรมการ ปชลด. ที่ได้รับอนุมัติ จึงอยู่ในความควบคุมดูแลรับผิดชอบของโจทก์ เพื่อให้การใช้จ่ายเงินได้เป็นไปโดยถูกต้องเป็นประโยชน์แก่จังหวัดโจทก์ หากการเบิกจ่ายเงินมีการผิดระเบียบและมีการยักยอกเงินไป โจทก์ย่อมได้รับความเสียหาย จึงมีอำนาจฟ้อง

3082/2525 การที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. ควบคุมการก่อสร้างอาคารฯ จะมีคำสั่งอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารหรือไม่ นอกจากจะพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ตาม พ.ร.บ. ควบคุมการก่อสร้างอาคารฯ แล้ว ย่อมพิจารณาถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เมื่อคำขออนุญาตระบุว่า ขอ

อนุญาตสร้างอาคารเพื่อใช้เป็นโรงแรม โดยไม่ปรากฏว่าผู้ยื่นคำขอได้ยื่น
แผนผังและรายการของโรงแรมเพื่อขออนุญาตจัดสร้างต่อนายทะเบียนตาม
พ.ร.บ. โรงแรมฯ ม. 5 แล้ว การที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นไม่อนุญาตให้ปลูก
สร้างอาคารโรงแรม โดยเกี่ยวให้ผู้ยื่นคำขอได้รับอนุญาตตาม ม. 5 แห่ง
พ.ร.บ.โรงแรมฯ เสียก่อน จึงชอบที่จะกระทำได้ กรณียังถือไม่ได้ว่าเจ้า
หน้าที่ท้องถิ่นจงใจปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อัน
เป็นการละเมิดต่อผู้ยื่นคำขอ

3231 ถึง 3233/2525 มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดซื้อที่
ดินให้แก่ทางราชการใช้คำว่า “การจัดซื้อควรติดต่อโดยตรงกับเจ้าของที่
ดินด้วย” คำว่า “ควร” ไม่ได้หมายความว่าผู้มีหน้าที่จัดซื้อที่ดินจะมี
สิทธิไม่จำเป็นต้องติดต่อโดยตรงกับเจ้าของที่ดินทุกรายเสมอไป เพราะ
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดซื้อที่ดินย่อมต้องมีหน้าที่รับ
ผิดชอบในการป้องกัน รักษาประโยชน์ของรัฐมิให้เกิดการเสียหาย เพื่อ
ป้องกันมิให้ผู้ใดฉวยโอกาสแสวงหาผลประโยชน์และกำไรโดยมิชอบจาก
การเสนอราคาที่ดินให้แก่ทางราชการ โดยที่ดินมิได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์
แต่กระทำได้ในฐานะเป็นนายหน้า พ่อค้าคนกลาง

แม้จำเลยจะถูกฟ้องในคดีอาญาข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติ
หน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินโดยมิชอบและทุจริต และมีคำพิพากษาถึง
ที่สุดให้ยกฟ้องแล้วก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ฟ้องเป็นคดีแพ่งให้จำเลยรับผิดชอบใน
มูลละเมิด เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อจึงเป็นข้อ
เท็จจริงคนละเรื่องคนละประเด็นต่างหากจากคดีอาญา ศาลมีอำนาจ
วินิจฉัยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้โจทก์เสียหาย
ได้ ไม่เป็นการต้องห้ามตาม ป.ว.อ. ม. 46

3316/2525 การสร้างท่อประปาซึ่งโจทก์เป็นผู้รับผิดชอบแม้จะ
ไม่ถูกแบบแปลนและไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด แต่ข้อเท็จจริงยังไม่ยุติว่า
มีการทุจริตหรือไม่ จำเลยได้เขียนข้อความลงในหนังสือพิมพ์ซึ่งตนเป็น
บรรณาธิการ ว่าโจทก์เป็นข้าราชการที่เลว กดในช่องอในกระดุก จ้อ

ราษฎรบังหลวง ทูจรีตโกงกินในการสร้างท่อประปา เป็นเหตุให้บ้านเมือง
ฉิบหาย พร้อมกับสาปแช่งโจทก์ ดังนี้ เป็นการใส่ความโจทก์ต่อผู้อ่าน
หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะทำให้โจทก์เสียชื่อเสียง
ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง ทั้งถือไม่ได้ว่าเป็นการเสนอข้อความโดยสุจริต ตี
ชมด้วยความเป็นธรรม อันเป็นวิสัยของหนังสือพิมพ์จะพึงกระทำ หรือ
เป็นการลงข่าวตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น จำเลยจึงมีความผิดฐานหมิ่น
ประมาทตาม ป.อ. ม. 326 และเป็นการละเมิดต่อโจทก์

3483/2525 จำเลยนำเงินค่าทดแทนราคาทรัพย์สินของโจทก์
ไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์สินกลาง แต่ไม่ยอมให้โจทก์รับเงินทั้งหมดไป
ในคราวเดียว โดยกำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินไว้ อ้างว่ามีอำนาจตาม ป.ว.
ฉบับที่ 295 ไม่ได้ เพราะ ป.ว. ฉบับที่ 290 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยทาง
พิเศษได้บัญญัติถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไว้โดยตรง
แล้ว ไม่จำเป็นต้องนำ ป.ว. ฉบับที่ 295 ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยทางหลวงมา
ใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อโจทก์รับเงินทั้งหมดไปไม่ได้ ทำให้โจทก์เสียหาย
จึงเป็นการละเมิด

3570/2525 การบรรยายฟ้องในคดีแพ่งตาม ป.ว.พ. ม. 172
กำหนดแต่เพียงว่าจะต้องแสดงให้เห็นซึ่งสภาพแห่งข้อหา ทั้งข้ออ้างจึง
อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเท่านั้น หากต้องบรรยายถึงข้อเท็จจริงและรายละเอียด
ละเอียดเหมือนกับฟ้องในคดีอาญาไม่ การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่
2 และจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นนายท้ายควบคุมเรือด่วนเจ้าพระยาและเรือหางยาว
ได้กระทำการอันเป็นความประมาทเลินเล่อ ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังเช่นที่
วิญญูชนจะพึงใช้ ทำให้เรือด่วนเจ้าพระยาชนกับเรือหางยาว เป็นเหตุ
อันตรายถึงแก่ความตาย จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ไม่เป็นฟ้องเคลือบคลุม

3571/2525 จำเลยใช้ผู้เยาว์อายุ 9 ปีเศษขึ้นข่มมิให้ผล
กระทอนหล่นจากต้น แล้วมิได้ใช้ความระมัดระวังในการป้องกันมิให้เกิด
อันตรายแก่ผู้เยาว์ โดยยกเว้นมิได้ตัดกเดือนมให้ผู้เยาว์ทำงานมากเกินไป
การข่มค้นกระทอนอยู่ครึ่งชั่วโมง เป็นเหตุให้แขนไม่มีกำลังพอที่จะ

เหนียวกึ่งไม้ไว้ได้ จึงตกลงมาตาย ดังนี้ เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้เยาว์ หรือโจทก์ผู้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ด้วย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบโจทก์

3814/2525 โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยที่ 2 ถูกจ้างจำเลยที่ 1 ผู้ขนส่งคนโดยสารได้ยกสิ่งของของโจทก์ให้แก่ผู้อื่นไปโดยปราศจากความระมัดระวัง จึงเป็นละเมิด แม้ทั้งสองฝ่ายจะเข้าผูกพันกันโดยสัญญา รับขน แต่เมื่อการที่จำเลยผิดสัญญานั้น เป็นเรื่องที่จำเลยมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับละเมิดอยู่ด้วย จึงอาจต้องรับผิดชอบทั้งในด้านสัญญา และละเมิดพร้อม ๆ กัน ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบในมูลละเมิดจึงไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย

มาตรา 421 ละเมิด ใช้สิทธิให้เกิดเสียหาย

3472/2525 จำเลยซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตาม พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชนฯ ตรวจสอบพบพฤติการณ์ของโจทก์มีพิรุณเกี่ยวกับเรื่องการได้สัญชาติไทย จึงได้ยึดบัตรประจำตัวประชาชนของโจทก์ไว้เพื่อดำเนินการสอบสวนและหาหลักฐานต่อไป ไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์ และตราบดีที่การสอบสวนในเรื่องดังกล่าวยังไม่เสร็จสิ้น โจทก์ไม่มีอำนาจขอให้ศาลบังคับจำเลยคืนบัตรประจำตัวประชาชนแก่โจทก์

มาตรา 422 ละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย

1077/2525 นอกจากจะปรากฏในบัญชีงบดุลว่าบริษัทลูกหนี้ เป็นหนี้บริษัทเจ้าหนี้แล้ว ยังได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ และกรรมการผู้อำนวยการยังได้ทำหนังสือค้ำประกันไว้อีก เมื่อบริษัทลูกหนี้ประกาศเลิกจ้างแล้ว บริษัทเจ้าหนี้อังมีหนังสือทวงหนี้ไปยังผู้ชำระบัญชีคนก่อนให้ชำระหนี้ ตามหนังสือรับสภาพหนี้ ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ชำระบัญชีคนต่อมารู้เรื่องดังกล่าวดีก่อนเรียกประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ได้เฉลี่ยคืนเงินที่เหลืออยู่ให้แก่บรรดาผู้ถือหุ้นบริษัทลูกหนี้ไปจนหมด แทนที่จะใช้หนี้ให้บริษัทเจ้าหนี้ตาม ป.พ.พ. ม. 1250 หรือวางเงินเท่าจำนวนหนี้ตาม ม. 1264 ผู้ร้องใน

ฐานะผู้ชำระบัญชีบริษัทลูกหนี้จึงจงใจปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนกฎหมาย จึงเป็นการละเมิดต่อบริษัทเจ้าหนี้ที่ตาม ม. 422 เมื่อบริษัทลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ผู้ร้องก็ต้องรับผิดชอบใช้คืนเงินจำนวนนี้ให้แก่บริษัทเจ้าหนี้ต่อไป

มาตรา 423 ละเมิด หมิ่นประมาท

723/2525 จำเลยทั้งหกร่วมกันนำเรื่องราวชีวิตของโจทก์นำมา แสดงละครจีนหรือจิวโดยบิดเบือนให้เห็นว่าโจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นสาวน้อยมีนิสัยไม่ดี ชอบอิจฉาริษยาและก่อเรื่องวุ่นวายขึ้นในครอบครัว อันเป็นเหตุให้สามีถูกบุตรสาวใช้ปิ่นยิงถึงแก่ความตาย ทำให้โจทก์ที่ 1 เสียชื่อเสียง อาจถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังได้ การกระทำของจำเลยทั้งหกจึงเป็นการร่วมกันทำละเมิดต่อโจทก์ที่ 1

มาตรา 424 ละเมิด ความรับผิด

2145/2525 ป.พ.พ. ม. 424 เป็นบทบัญญัติถึงการพิพากษา ส่วนแบ่งในความรับผิดเรื่องละเมิด และกำหนดค่าสินไหมทดแทนว่าต้องดำเนินไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายส่วนแบ่งโดยมิต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะอาญาอันว่าด้วยการที่จะต้องรับโทษ และไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงการที่ผู้กระทำผิดต้องคำพิพากษาลงโทษทางอาญาหรือไม่ เป็นคนละกรณีกับ ป.ว.อ. ม. 46

มาตรา 425 ละเมิด นายจ้างรับผิด

1702/2525 โจทก์มิได้ฟ้อง ส. ผู้กระทำละเมิด แต่ฟ้องบริษัท ฮ. จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนายจ้าง ครั้นทราบว่า ส. เป็นลูกจ้างของห้าง ค. จึงยื่นคำร้องขอให้เรียกห้าง ค. เข้ามาเป็นจำเลยร่วม เมื่อศาลอนุญาตแล้วโจทก์ก็ถอนฟ้องจำเลยที่ 1 ดังนี้ เป็นเรื่องฟ้องผิดตัว โจทก์ชอบที่จะยื่นฟ้องห้าง ค. เป็นคดีใหม่ จะขอให้ศาลหมายเรียกเข้ามาเป็นจำเลยร่วมตาม ป.ว.พ. ม.

2181/2525 โจทก์เป็นผู้ได้รับสัมปทานเดินรถยนต์โดยสารประจำทาง แต่โจทก์มีรถเดินอยู่เพียงคันเดียว อีก 25 คันเป็นรถของบุคคลอื่นเข้ามาาร่วมด้วย และเจ้าของรถเป็นผู้จ้างและจ่ายค่าจ้างให้พนักงานประจำรถร่วม ดังนี้ พนักงานประจำรถร่วมมิใช่ลูกจ้างของโจทก์ตามความหมายของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน ส่วนเรื่องความรับผิดในกรณีละเมิดก็เป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะนำมาใช้ในกรณีเรื่องกองทุนเงินทดแทนซึ่งมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะหาได้ไม่

2812 ถึง 2816/2525 โจทก์ที่ 5 ขับรถยนต์เข้าไปในทางรถของจำเลยที่แล่นสวนมา สองข้างถนนเป็นที่โล่งแจ้ง คนขับรถของจำเลยย่อมมองเห็นรถที่แซงได้ตลอด ควรชะลอหรือลดความเร็วลง แต่ไม่กระทำ คงขับลงเนินด้วยความเร็วสูง ดังนี้ ต่างฝ่ายต่างมีความประมาทและความร้ายแรงพอ ๆ กัน ค่าสินไหมทดแทนอันจะพึงใช้แก่กันนั้นเป็นพับ และผลถึงโจทก์ที่ 1 และจำเลยที่ต่างเป็นนายจ้างของลูกจ้างผู้กระทำละเมิดดังกล่าวด้วย

3153/2525 จำเลยที่ 2 ลูกจ้างขับรถยนต์ไปส่งจำเลยที่ 1 ในทางการที่จ้าง ในระหว่างรอรับกลับบ้าน จำเลยที่ 2 ขับรถไปกิจส่วนตัวแล้วไปชนโจทก์ได้รับบาดเจ็บ ถือได้ว่าจำเลยที่ 2 ยังอยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในทางการที่จ้าง จะพ้นหน้าที่ก็ต่อเมื่อได้รับจำเลยที่ 1 ส่งกลับ นำรถเข้าที่เก็บเรียบร้อยเป็นปกติเช่นที่เคยปฏิบัติทุกวัน จำเลยที่ 1 จะอ้างการละเว้นการปฏิบัติตามคำสั่งของจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นเรื่องระหว่างจำเลยทั้งสองในฐานะเป็นนายจ้างลูกจ้างมาใช้ยันโจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกเพื่อปฏิเสธความรับผิดหาได้ไม่ และจำเลยที่ 1 จะอ้างบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้างตาม ป.พ.พ. ม. 575 และ ม. 583 ซึ่งด้วยบทบัญญัติบังคับระหว่างนายจ้างและลูกจ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดของนายจ้างต่อบุคคลภายนอกในมูลละเมิดที่ลูกจ้าง

กระทำต่อบุคคลภายนอกก็ไม่ได้เช่นกัน จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบร่วมกับ จำเลยที่ 2

3175/2525 จำเลยที่ 3 เป็นพนักงานขับรถของกรมจำเลยที่ 1 อยู่ได้บังคับบัญชาของจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 2 อนุญาตให้จำเลยที่ 3 ขับรถไปที่บ้านจำเลยที่ 2 ระหว่างจะนำรถไปเก็บที่กรมได้ขับออกไปชนรถจักรยานยนต์โจทก์นอกเวลาปฏิบัติราชการตามปกติ ถือได้ว่าอยู่ในระหว่างเวลาที่ จำเลยที่ 3 ปฏิบัติหน้าที่ตามทางการที่จ้าง จำเลยที่ 1 จึงต้องร่วมรับผิดชอบใน ผลแห่งการละเมิดที่จำเลยที่ 3 ก่อขึ้นด้วย ส่วนจำเลยที่ 2 ซึ่งให้เงินแก่ จำเลยที่ 3 ระหว่างที่ไปเฝ้าสวนให้ ไม่ถือว่าเป็นสินจ้าง จำเลยที่ 2 จึงไม่มี ฐานะเป็นนายจ้างของจำเลยที่ 3 ในกิจการส่วนตัว ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบ โจทก์ในผลแห่งการละเมิดของจำเลยที่ 3 ด้วย

3251/2525 น. และ พ. เป็นตำรวจสถานีเดียวกัน น. กับพวก ได้รับคำสั่งให้ไปจับคนร้ายในเวลากลางคืน พ. ทราบเหตุได้เข้าร่วมจับด้วย แต่ด้วยความประมาทเป็นเหตุให้สำคัญผิดว่า น. ซึ่งแต่งกายนอกเครื่องแบบและถืออาวุธปืนเป็นคนร้าย พ. ยิง น. ตาย พ. ถูกฟ้องและศาลพิพากษาลงโทษแล้ว การกระทำของ พ. เป็นไปในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ เป็นตำรวจ เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์บุตร น. กรมตำรวจจำเลยเป็น เจ้าสังกัดของ พ. ผู้กระทำละเมิดในขณะปฏิบัติราชการตามหน้าที่ จึงต้อง รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าเสียหายแก่โจทก์ตาม ป.พ.พ. ม. 76

มาตรา 432 ละเมิด ร่วมกัน

506 ถึง 508/2525 โจทก์ฟ้องให้จำเลยซึ่งเป็นคนขับรถฝ่าย หนึ่งรับผิดชอบฐานละเมิด แม้เหตุที่รถชนกันจะเกิดจากความประมาทร่วม ของคนขับรถทั้งสองฝ่าย เมื่อโจทก์มิได้มีส่วนร่วมในความประมาทนั้น ด้วย จำเลยก็ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เต็มตามจำนวนความเสียหาย มิใช่รับผิดชอบ เพียงส่วนหนึ่ง

มาตรา 438 ละเมิด ค่าเสียหาย ค่าสินไหมทดแทน

1515/2525 โจทก์กู้เงินธนาคารมาซื้อที่พิพาท โจทก์บอกกล่าวเลิกการเช่าแก่จำเลยแล้ว แม้จำเลยอยู่ต่อมาโดยละเมิด การที่โจทก์ต้องเสียดอกเบี้ยให้แก่ธนาคารเกิดจากโจทก์ไม่ชำระหนี้เงินกู้ให้ธนาคารหาใช่เกิดจากจำเลยยังอยู่ในที่พิพาทไม่ ดอกเบี้ยจึงมิใช่ค่าเสียหายอันเกิดจากการทำละเมิดของจำเลย จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชี้ให้แก่โจทก์

2664/2525 การที่ลูกจ้างของโจทก์ต้องเสียชีวิตเพราะการกระทำละเมิดของลูกจ้างจำเลยนั้นถือไม่ได้ว่าโจทก์ต้องขาดแรงงาน เพราะเมื่อลูกจ้างโจทก์เสียชีวิต การจ้างแรงงานย่อมเป็นอันเลิกกัน โจทก์ไม่ได้แรงงาน แต่ขณะเดียวกันโจทก์ก็ไม่ต้องให้สินจ้าง โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้จากจำเลย

3289/2525 โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยใช้ค่าทำศพบุตรโจทก์ซึ่งถึงแก่ความตายเพราะการกระทำละเมิดของลูกจ้างจำเลย แม้โจทก์จะมีได้นำสืบถึงรายละเอียดว่าได้ใช้จ่ายค่าทำศพไปเป็นจำนวนเท่าใด ศาลก็วินิจฉัยกำหนดให้ได้ตาม ป.พ.พ. ม. 438

มาตรา 439 ละเมิด คินทรัพย์

1283/2525 กรุงเทพมหานครโจทก์ฟ้องจำเลยผู้ขับขี้นำรถยนต์ของโจทก์ไปจอดเก็บไว้ ณ สถานที่ซึ่งมิใช่สถานที่เก็บรถยนต์ของโจทก์ เป็นเหตุให้รถหายไป ขอให้ใช้ราคารถยนต์ เป็นการฟ้องในฐานะที่โจทก์ใช้สิทธิติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของโจทก์ตาม ป.พ.พ. ม. 1336 หากใช้เป็นการฟ้องเรียกอรรถค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดไม่ เพราะการคินทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้นมิใช่ค่าเสียหาย แต่เป็นค่าสินไหมทดแทน ฟ้องของโจทก์เป็นฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนไม่ตกอยู่ในบังคับอายุความ 1 ปี ตาม ม. 448 ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

มาตรา 442 ละเมิด ผู้เสียหายผิดด้วย

580/2525 โจทก์ที่ 1 สามัญผู้ตายขับรถแทรกเตอร์มีกระบะพ่วงท้าย โดยมีได้ติดโคมไฟท้ายรถกระบะให้มีแสงสว่างมองเห็นได้ในระยะไกล จำเลยขับรถโดยสารแล่นตามหลังไม่อาจมองเห็นรถที่โจทก์ขับในระยะไกล จึงไม่อาจหยุดรถหรือหลบหลีกได้ทันเกิดชนกันเสียหาย ดังนี้ ถือว่าความเสียหายที่เกิดขึ้น โจทก์มีส่วนประมาทมากกว่าจำเลย จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์

998/2525 ลูกจ้างขับรถแทรกเตอร์ของจำเลยในเวลากลางวัน โดยไม่จุดโคมไฟแสดงที่ท้ายรถ และที่ปลายสุดของผลาไถ ยื่นล้ำข้างท้ายของรถ เป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้รถชนกัน แต่บุตรโจทก์ก็มีส่วนประมาทอยู่ด้วยคือขับรถตามหลังมาด้วยความเร็วสูง มิได้ใช้ความระมัดระวังพร้อมที่จะหยุดรถได้ทันท่วงทีหากมีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า แต่ลูกจ้างจำเลยประมาทมากกว่า จึงให้จำเลยรับผิดชอบ 2 ใน 3 ส่วน

2812 ถึง 2816/2525 โจทก์ที่ 5 ขับรถยนต์เข้าไปในทางรถของจำเลยที่แล่นสวนมา สองข้างเป็นที่โล่งแจ้ง คนขับรถของจำเลยยอมมองเห็นรถที่แซงได้ตลอด ควรชะลอหรือลดความเร็วลง แต่ไม่กระทำลงขับลงเนินด้วยความเร็วสูง ดังนี้ ต่างฝ่ายต่างมีความประมาทและความร้ายแรงพอ ๆ กัน ค่าสินไหมทดแทนอันจะพึงใช้แก่กันนั้นเป็นพับ และมีผลถึงโจทก์ที่ 1 และจำเลยที่ต่างเป็นนายจ้างของลูกจ้างผู้กระทำละเมิดดังกล่าวด้วย

มาตรา 443 ละเมิด ค่าปลงศพ, ค่าขาดอุปการะ

212, 213/2525 สิทธิฟ้องเรียกค่าปลงศพตาม ป.พ.พ. ม. 443 นั้นได้แต่เฉพาะผู้ที่เป็นทายาท เพราะการปลงศพนั้นเป็นหน้าที่ของทายาทตาม ป.พ.พ. ม. 1649 ภรรยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ใช่ทายาท จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องเอาค่าปลงศพ

3391/2525 บุตรโจทก์ตายเนื่องจากผลแห่งการทำการตาม

หน้าที่ของตำรวจผู้แทนกรมตำรวจประจำเลย จำเลยจึงมีหน้าที่จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ได้แก่ค่าปลงศพรวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่น ๆ ให้โจทก์ ซึ่งมีหน้าที่จัดการปลงศพของผู้ตาย แม้จำเลยได้จัดงานศพให้ผู้ตายไปส่วนหนึ่งแล้ว แต่เงินที่ใช้จ่ายไปในการจัดการศพก็เป็นเงินที่ได้รับบริจาคจากผู้มาทำบุญในงานศพนั้น หากเงินของจำเลยไม่ จำเลยยังมีหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าปลงศพให้แก่โจทก์ จะยกเอากรณีมีผู้บริจาคเงินให้มาเป็นข้อปัดความรับผิดชอบของจำเลยหาได้ไม่

ตามกฎหมายกำหนดให้จำเลยที่ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าปลงศพให้แก่โจทก์หรือทายาทอื่น ๆ ของผู้ตาย มิใช่กำหนดให้จำเลยมีหน้าที่จัดงานศพให้ผู้ตาย การที่โจทก์สมัครใจรับศพผู้ตายไปทำพิธีเผาเอง จำเลยก็มีหน้าที่ต้องชำระค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวให้โจทก์

3835/2525 โจทก์ฟ้องจำเลยซึ่งทำละเมิดเป็นเหตุให้สามีโจทก์ถึงแก่ความตาย ทำให้บุตรโจทก์ขาดอุปการะ จึงขอเรียกค่าขาดไร้อุปการะของบุตร ดังนี้ มีความหมายพอเข้าใจได้ว่าบุตรโจทก์ขอเรียกค่าสินไหมทดแทนตามสิทธิของตนนั่นเอง แต่เพราะเหตุที่บุตรโจทก์มีอายุเพียง 1 ปี 4 เดือน ยังพึ่งเองไม่ได้ โจทก์ซึ่งเป็นมารดาและผู้แทนโดยชอบธรรมจึงฟ้องแทน ถือได้ว่าโจทก์ฟ้องในนามของบุตรโดยปริยาย

มาตรา 445 ละเมิด ค่าสินไหมทดแทน

2664/2525 การที่ลูกจ้างของโจทก์ต้องเสียชีวิตเพราะการกระทำละเมิดของลูกจ้างจำเลยนั้น ถือไม่ได้ว่าโจทก์ต้องขาดแรงงาน เพราะเมื่อลูกจ้างโจทก์เสียชีวิต การจ้างแรงงานย่อมเป็นอันเลิกกัน โจทก์ไม่ได้แรงงาน แต่ขณะเดียวกันโจทก์ก็ไม่ต้องให้สินจ้าง โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้จากจำเลย

3585/2525 รถจำเลยขับชนรถโจทก์ จนโจทก์ต้องพิการเสียชีวิต ภริยาโจทก์ถึงแก่ความตาย จำเลยต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนในการที่โจทก์ต้องขาดไร้อุปการะและขาดแรงงานจากภริยา

มาตรา 448 ละเมิด อายุความ

248/2525 จำเลยยกอายุความเรื่องละเมิดเป็นข้อต่อสู้ในคำให้การศาลจะยกอายุความเรื่องการเรียกให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรรมธรรม์ประกันภัยซึ่งจำเลยไม่ได้ให้การต่อสู้เป็นประเด็นไว้ มาเป็นข้อยกฟ้องโจทก์ไม่ได้

581/2525 โจทก์นำเช็คเข้าบัญชีเพื่อให้ธนาคารจำเลยเรียกเก็บเงิน จำเลยมิได้เรียกเก็บเงิน และมีได้คืนเช็คหรือแจ้งเหตุขัดข้องให้โจทก์ทราบ ทำให้โจทก์ไม่อาจจะเรียกเงินตามเช็คนั้นได้ ดังนี้ โจทก์มาฟ้องคดีภายใน 1 ปี นับแต่วันทราบเรื่องที่จำเลยไม่เรียกเก็บเงินตามเช็ค คดีของโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

860/2525 คำสั่งตาม ม. 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เรื่อง ให้ทรัพย์สินในกองมรดกจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และทรัพย์สินของท่านผู้หญิงวิจิตรฯ ธนะรัชต์ ตกเป็นของรัฐ เป็นคำสั่งที่นายกรัฐมนตรีได้ออกโดยอาศัยอำนาจตาม ม. 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร และโดยมติคณะรัฐมนตรี จึงมีผลบังคับเป็นกฎหมายซึ่งในข้อ (ข) ระบุให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั้งในและนอกประเทศซึ่งเป็นของบุคคลดังกล่าวตกเป็นของรัฐทันทีตั้งแต่วันออกคำสั่ง

เมื่อจำเลยถูกจำกัดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินรายพิพาทโดยกฎหมายและกระทรวงการคลังโจทก์ได้ยึดถือทรัพย์สินรายพิพาทไว้ในนามของรัฐแล้ว การที่จำเลยลักลอบไปจดทะเบียนรับมรดกทรัพย์สินรายพิพาทมาเป็นของจำเลยแล้วจดทะเบียนโอนขายให้บุคคลอื่นไป การกระทำของจำเลยเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นการทำให้ละเมิดต่อโจทก์

จำเลยลักลอบไปจดทะเบียนรับมรดกทรัพย์สินรายพิพาทเป็นของตนแล้วจดทะเบียนโอนขายให้บุคคลอื่นไป จึงเท่ากับเป็นการเอาทรัพย์สินของโจทก์ไปขายโดยไม่มีอำนาจ ซึ่งโจทก์มีสิทธิฟ้องขอบังคับให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้นได้ คดีนี้โจทก์ฟ้องขอบังคับให้จำเลยใช้ราคาทรัพย์สินที่จำเลยเอาของโจทก์ไปขาย ไม่ใช่เป็นเรื่องเรียกร้องให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย

อันเกิดตามละเมิด จึงนำอายุความตาม ม. 448 แห่ง ป.พ.พ. ซึ่งใช้บังคับ เฉพาะกรณีผู้เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิด มาใช้ บังคับเฉพาะกรณีผู้เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิด มา ใช้บังคับในกรณีนี้ไม่ได้ คดีโจทก์จึงยังไม่ขาดอายุความ

899/2525 การไฟฟ้านครหลวงโจทก์ฟ้องเรียกเงินที่จำเลยพนักงาน ยักยอกไปคืนจากจำเลย เป็นการใช้สิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สิน ของตนจากบุคคลที่ไม่มีสิทธิที่จะยึดถือไว้ ตาม ป.พ.พ. ม. 1336 แต่ ฟ้องเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยมูลละเมิด จึงไม่อยู่ในบังคับอายุความตาม ม. 448 แต่มีอายุความ 10 ปี ตาม ม. 164

1283/2525 กรุงเทพมหานครโจทก์ฟ้องจำเลยผู้ขับขี่นำรถยนต์ ของโจทก์ไปจอดเก็บไว้ ณ สถานที่ซึ่งมิใช่สถานที่เก็บรถยนต์ของโจทก์ เป็นเหตุให้รถหายไป ขอให้ใช้ราคารถยนต์ เป็นการฟ้องในฐานะโจทก์ใช้ สิทธิติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของโจทก์ตาม ป.พ.พ. ม. 1336 มิใช่ เป็นการฟ้องเรียกร้องเอาค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดไม่ เพราะการ เรียกทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์สิน นั้นมิใช่ค่าเสียหาย แต่เป็นค่าสินไหมทดแทน ฟ้องของโจทก์เป็นฟ้องเรียก ค่าสินไหมทดแทน ไม่ตกอยู่ในบังคับอายุความ 1 ปี ตาม ม. 448 เป็น ปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนศาล ฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

2527/2525 โจทก์รู้ตัวจำเลยร่วมผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหม ทดแทนในวันที่มีการละเมิดนั่นเอง แต่โจทก์เพิ่งขอให้ศาลหมายเรียกห้าง หุ่นส่วนจำกัด ท. โดยจำเลยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ เข้ามาเป็นจำเลยร่วม เมื่อพ้นกำหนด 1 ปี สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายของโจทก์ที่เกี่ยวกับจำเลย ร่วมเป็นอันขาดอายุความฟ้องร้อง แม้โจทก์จะฟ้องจำเลยภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่มีการละเมิด ก็หาเป็นเหตุทำให้อายุความสำหรับจำเลยร่วม สะดุดหยุดอยู่หรือสะดุดหยุดลงแต่อย่างใดไม่ เพราะกำหนดอายุความ ย่อมเป็นไปเพื่อเป็นคุณและโทษแก่ลูกหนี้แต่ละคนโดยเฉพาะ

2561/2525 ครั้งแรกคณะกรรมการควบคุมการเช่านาประจำ ตำบลมีคำวินิจฉัยว่า โจทก์นำนาพิพาทไปให้บุคคลอื่นเช่าช่วงโดยไม่ได้ ได้รับความยินยอมจากจำเลย จำเลยจึงมีสิทธิบอกเลิกไม่ให้โจทก์เช่านา พิพาทได้ตาม ป.พ.พ. ม. 32 (2) แห่ง พ.ร.บ. ควบคุมการเช่านา พ.ศ. 2517 โจทก์อุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อคณะกรรมการควบคุมการเช่า นาประจำจังหวัดตาม พ.ร.บ. ควบคุมการเช่านาฯ ม. 43 ดังนั้น การบอก เลิกการเช่านาตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ประจำตำบลยังไม่มีผล ใช้บังคับได้ทันที เมื่อจำเลยเข้าไปทำนาพิพาทจึงเป็นการละเมิดต่อสิทธิ การเช่าทำนาพิพาทของโจทก์ อายุความจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่โจทก์รู้ ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์ตามที่ ป.พ.พ. ม. 448 บัญญัติไว้ อายุความมิได้นับเริ่มตั้งแต่วันที่นายอำเภอมีหนังสือแจ้ง ให้โจทก์ทราบถึงคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ประจำจังหวัดว่าจำเลยไม่ มีสิทธิบอกเลิกการเช่านาพิพาท

2602/2525 เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องถึงวันที่ทำการละเมิดและพึง ว่าจำเลยเป็นผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว โจทก์จึงต้องฟ้องคดีได้ ภายใน 1 ปีนับแต่นั้น โจทก์นำคดีมาฟ้องเกิน 1 ปี โจทก์จะต้องบรรยาย ในฟ้องให้เห็นว่าเหตุใดโจทก์จึงมีสิทธิฟ้องคดีเมื่อเกิน 1 ปีได้ จะอ้างว่า เป็นรายละเอียดที่ต้องนำสืบในชั้นพิจารณาไม่ได้ เมื่อโจทก์มิได้บรรยาย เหตุที่โจทก์มีสิทธิฟ้องคดีดังกล่าวได้ และจำเลยยกอายุความขึ้นต่อสู้ศาล ก็ต้องฟังว่าคดีโจทก์ขาดอายุความ

3219/2525 โจทก์ฟ้องให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินซึ่ง เบียดบังเอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นการฟ้องเพื่อติดตามเอาคืนซึ่ง ทรัพย์สินที่จำเลยเอาของโจทก์ไปโดยมิชอบ โจทก์มีสิทธิติดตามเอาคืนได้ ตาม ป.พ.พ. ม. 1336 ซึ่งไม่มีกำหนดอายุความ ไม่ใช่กรณีเรียกร้องให้ใช้ ค่าเสียหายตาม ม. 448 อายุความจึงไม่ใช่ 1 ปี

3308/2525 จำเลยที่ 2 เป็นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ได้ยก- ยอดเงินของทางราชการไปในระหว่างที่จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งหัวหน้า

ส่วนราชการ กรมที่ดินโจทก์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่ง คณะกรรมการได้ทำบันทึกเสนอโจทก์ผ่านกองวิชาการว่า จำเลยจำจะต้องรับผิดชอบด้วย แม้โจทก์จะไม่ได้เซ็นทราบในความเห็นนี้ แต่การที่กองวิชาการบันทึกเสนอความเห็นให้สอบสวนเพิ่มเติม เพื่อที่จะรู้ว่า ยังมีใครบ้างที่จะต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนเท่าใด และโจทก์ได้มีคำสั่งในบันทึกดังกล่าวเห็นชอบด้วย ถือได้ว่าโจทก์ทราบตัวบุคคลผู้ที่จะพึงใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้วในวันนั้น โจทก์ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลา 1 ปี นับแต่วันที่อยู่ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ค่าสินไหมทดแทน คดีของโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. ม. 448

มาตรา 449 ละเมิด ป้องกัน

1044/2525 ส. เป็นคนร้ายลักตาข่ายดักปลาของจำเลย จำเลยทั้งสองแอบซุ่มดูอยู่ แล้วจำเลยที่ 1 ใช้อาวุธปืนยิงถูก ส. ถึงแก่ความตาย โดย ส. มิได้ใช้อาวุธปืนยิงจำเลยทั้งสองแต่อย่างใด ดังนี้ การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นการจงใจฆ่า ส. ไม่เป็นการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย อันจะทำให้พ้นจากความรับผิดชอบตาม ป.พ.พ. 449

คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2526

มาตรา 420 ละเมิด

1018/2526 ที่ดินของโจทก์จำเลยมีลำเหมืองสาธารณะคันกลางเดิมที่ดินของจำเลยต่ำกว่าของโจทก์ 1 เมตรเศษ จำเลยถมที่ดินสูงขึ้นจากเดิม 1 เมตรเศษ ได้ระดับใกล้เคียงกับที่ดินของโจทก์ เป็นสิทธิโดยชอบของจำเลยเพื่อประโยชน์แก่การใช้สอยที่ดินของตน ไม่เป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ การถมที่ดินรูก้ำเข้าไปในเหมืองสาธารณะเพียงบางส่วนไม่ถึงกับเป็นเหตุให้น้ำไหลเข้าท่วมที่ดินโจทก์ การที่ฝนตกหนักติดต่อกัน 3 วันจนท่วมที่ดินทำให้พืชผักและต้นผลไม้ของโจทก์เสียหาย มิได้เกิดจากการ

กระทำของจำเลย

1043/2526 ห้างฯ พ. เป็นผู้เอาประกันภัยค้ำจุนรถยนต์บรรทุกสินค้าอันเกิดเหตุไว้กับจำเลยที่ 2 ต่อมาจำเลยที่ 1 ได้เช่าซื้อไปโดยมีข้อตกลงว่าเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันภัยแทน ลูกจ้างของจำเลยที่ 1 ขับรถคันดังกล่าวไปชนกับรถยนต์ของโจทก์ที่ 2 เสียหาย โจทก์ที่ 1 ได้รับบาดเจ็บ แม้ห้างฯ พ. จะเป็นเจ้าของใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ก็หามีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุที่รถเกิดชนกันอันจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ไม่ ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบคือจำเลยที่ 1 แต่จำเลยที่ 1 มิใช่ผู้เอาประกันภัย การที่จำเลยที่ 1 ชำระเบี้ยประกันหาทำให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้เอาประกันภัยไปด้วยไม่ จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

1135/2526 ผู้เช่าซื้อรถยนต์ที่ชำระค่าเช่าซื้อยังไม่ครบ และกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ยังไม่โอนมาเป็นของผู้เช่าซื้อในขณะนั้นก็ตาม เมื่อมีการทำละเมิดเกิดความเสียหายแก่รถยนต์ดังกล่าว ผู้เช่าซื้อจึงอยู่ในฐานะที่จะต้องเรียกค่าสินไหมทดแทน รวมทั้งค่าเสื่อมราคาของรถยนต์ได้ด้วย

1155/2526 คณะกรรมการสอบสวนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบและแบบแผนโดยชอบและเป็นธรรม และผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษโจทก์ตามอำนาจหน้าที่อันชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่เป็นการทำละเมิดต่อโจทก์

1317/2526 การที่โจทก์ฟ้องว่า เดิมที่พิพาทเป็นของ ข. มารดาโจทก์ จำเลยเช่าที่พิพาทจาก ข. โดยไม่มีสัญญาเช่าต่อกัน ข. ไม่ประสงค์ให้จำเลยเช่าต่อไปจึงบอกเลิกการเช่า จำเลยไม่ยอมออกจากที่พิพาท ต่อมา ข. ยกที่พิพาทให้โจทก์ โจทก์บอกกล่าวให้จำเลยออกไปจากที่พิพาทอีก จำเลยก็ยังไม่ยอมออกไปนั้น ถือได้ว่าจำเลยอยู่ในที่พิพาทโดยละเมิด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยได้ หาใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ฟ้องให้บังคับตามสัญญาเช่าอันจะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือไม่

1341/2526 การที่นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างนั้น หาเป็นการละเมิดกฎหมายไม่ หากแต่เป็นสิทธิของนายจ้างที่จะกระทำได้ตาม ป.พ.พ. ม.

582 การกระทำละเมิดอันจะอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแรงงานนั้น ต้องสืบเนื่องมาจากข้อพิพาทแรงงานหรือเกี่ยวกับการทำงานตามสัญญาจ้างแรงงาน คดีนี้ไม่ปรากฏว่าจำเลยกระทำการอย่างใดอันจะเป็นการละเมิดเกี่ยวกับการทำงานของโจทก์ ฉะนั้นศาลแรงงานกลางจึงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาตาม ม. 8 (5) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแรงงาน

1376/2526 หลังจากโจทก์ฟ้องคดีแพ่งแล้ว จำเลยก็ถูกฟ้องคดีอาญาฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งเป็นมูลกรณีเดียวกัน จึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ซึ่งศาลต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญาที่ฟังว่า โจทก์ปิดสวิทช์เครื่องบดพริกกระเทียม เพื่อเอาสิ่งที่ดีค้างอยู่ในเครื่องออก โดยเอามือล้วงเข้าไปในเครื่อง จำเลยได้กระทำโดยประมาทไปเปิดสวิทช์ เป็นเหตุให้เครื่องบดหมุน คัตนิ้วมือขวาโจทก์ขาดไป 4 นิ้ว พิพากษาลงโทษจำเลย คดีถึงที่สุด จึงถือได้ว่าจำเลยทำละเมิดต่อโจทก์

1399/2526 จำเลยที่ 1 ขับรถชนรถของ ป. เสียหาย จึงทำข้อตกลงค่าเสียหายในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีมีความว่า ป. เรียกร้องให้จำเลยที่ 1 นำรถของป. ไปซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี จำเลยที่ 1 ตกลงตามที่ ป. เรียกร้อง คู่กรณีตกลงกันได้ไม่ประสงค์จะฟ้องร้องกันในทางแพ่งและทางอาญาต่อกันอีกต่อไป ข้อตกลงดังกล่าวนี้เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ มีผลให้มูลหนี้ละเมิดที่จำเลยที่ 1 ทำระงับสิ้นไป ดังนั้น จำเลยที่ 2 ผู้เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ผู้รับประกันภัยรถของจำเลยที่ 2 จึงพลอยหลุดพ้นความรับผิดชอบไปด้วย

1500/2526 จำเลยเข้าครอบครองปลูกลงพาราในที่ดินรายพิพาท โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้เพื่อบังคับคดี ย่อมมิใช่การเพาะปลูกลงใหม่ในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริตตาม ป.พ.พ. ม. 1310 ประกอบกับ ม. 1314 โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินมีเพียงสิทธิที่จะบังคับตาม ม. 1311 ประกอบกับ ม. 1314 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าต้นยางพาราที่จำเลยกรีดเป็นของที่จำเลยปลูกลงไว้ การที่จำเลยกรีดยางดังกล่าวหา

เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ไม่

1869/2526 จำเลยที่ 2 ได้ทำสัญญาค้ำประกันจำเลยที่ 1 ไว้แก่โจทก์มีความว่า เมื่อจำเลยที่ 1 ได้เข้าทำงานในองค์การโจทก์แล้ว ภายหลังได้หลบหนีหายไป หรือได้ฉ้อโกง ยักยอกหรือทำให้ทรัพย์สินของโจทก์ต้องสูญเสียหายไปด้วยประการใด ๆ ก็ดี จำเลยที่ 2 ยินยอมชดใช้หนี้สินหรือความเสียหายแทนจำเลยที่ 1 ต่อมาปรากฏว่าจำเลยที่ 1 พนักงานขับรถยนต์โดยสารของโจทก์ ได้ขับรถในทางที่จ้างด้วยความประมาทจนคนถึงตาย ซึ่งโจทก์ต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดนั้นด้วย และโจทก์ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทายาทผู้ตายไปแล้ว โจทก์จึงชอบที่จะได้ชดใช้จากจำเลยที่ 1 ตาม ป.พ.พ. ม. 426 แต่จำเลยที่ 1 ได้หลบหนีไปและไม่ชำระหนี้สินดังกล่าวให้แก่โจทก์ ดังนั้น จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

2092/2526 โจทก์มีคำสั่งให้ ส. กับ ว. รับผิดชอบในการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงของโจทก์ และในกรณีที่จ้างบุคคลอื่นมาขนส่งแทนก็ให้อยู่ในความควบคุมตรวจตราดูแลให้เป็นที่เรียบร้อย แต่บุคคลทั้งสองกลับละเลยไม่นำพาต่อคำสั่ง จนเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างร่วมกันเอาน้ำมันเชื้อเพลิงไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวโดยผิดกฎหมาย จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาจ้างแรงงาน ย่อมเป็นการไม่ชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้าง ถึงแม้โจทก์จะได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สินเนื่องจากความประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลทั้งสอง อันถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิด แต่การไม่ชำระหนี้ของลูกจ้างตามสัญญาก็เป็นการผิดสัญญาด้วย โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแต่การนั้นได้ทั้งสองทาง ถึงหากสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดจะขาดอายุความแล้ว ก็หาจะมีผลกระทบกระทั่งถึงสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการผิดสัญญาจ้างแรงงานซึ่งมีอายุความ 10 ปี ตาม ม. 164 และยังไม่ขาดอายุความ การที่จำเลยมิได้ฟ้องบุคคลทั้งสองภายในกำหนดอายุความ 1 ปี จึงไม่เป็นเหตุทำให้โจทก์ได้

รับความเสียหาย การกระทำของจำเลยไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์

2061/2526 โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นของกรมการปกครองว่าจ้างให้จำเลยพิมพ์หนังสือแบบเรียนชั้นประถมสำหรับแจกเด็กนักเรียนยากจน จำเลยไม่ได้แอบอ้างว่าพิมพ์ที่โรงพิมพ์ของคุรุสภาโจทก์ แต่ระบุว่าพิมพ์ที่โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น และระบุว่าห้ามขาย จึงไม่มีเหตุผลที่ประชาชนจะเข้าใจผิดว่าเป็นหนังสือที่โจทก์พิมพ์ขึ้นเพื่อจำหน่าย ถือไม่ได้ว่าจำเลยมีเจตนาพิมพ์ปลอมขึ้นเพื่อจำหน่ายหากำไรในลักษณะแข่งขันกับโจทก์

ลิขสิทธิ์ในหนังสือแบบเรียนที่จำเลยพิมพ์เป็นของกระทรวงศึกษาธิการ แม้โจทก์เป็นเจ้าของสิทธิในแบบรูปเล่ม การเรียบเรียงตัวอักษรและภาพก็ตาม แต่ยังไม่มียกหมายคุ้มครองสิทธิประเภทนี้ เมื่อโจทก์ไม่ใช่เจ้าของลิขสิทธิ์ โจทก์ย่อมไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยว่าละเมิดต่อโจทก์ได้

2430/2526 โจทก์กับจำเลยที่ 1 ต่างพิพาทกันด้วยสิทธิในเครื่องหมายการค้า ซึ่งนายทะเบียนเครื่องหมายการค้าวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 มีสิทธิในเครื่องหมายการค้าดีกว่าโจทก์ กรณีจึงตกอยู่ในบังคับ ม. 22 ของ พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้าฯ ที่บังคับให้โจทก์จะต้องใช้สิทธิในการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของนายทะเบียน หรือนำคดีไปสู่ศาลภายใน 90 วัน มิฉะนั้นสิทธิดังกล่าวเป็นอันสิ้นไป แม้โจทก์จะเคยฟ้องแต่ก็ถอนฟ้องเสีย ซึ่งทำให้לבลังผลแห่งการยื่นฟ้องเสมือนหนึ่งมิได้มีการยื่นฟ้องเลยตาม ป.ว.พ. ม. 176 การที่โจทก์มาฟ้องคดีนี้ใหม่ก็เท่ากับยื่นฟ้องเมื่อพ้น 90 นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ซึ่งโจทก์ไม่มีสิทธิจะทำได้ แม้โจทก์จะอ้างว่าเป็นเรื่องละเมิดและฟ้องจำเลยที่ 2 เข้ามาด้วย แต่ในคำขอท้ายฟ้องก็เพียงแค่ให้ศาลพิพากษาว่าโจทก์มีสิทธิในเครื่องหมายการค้าดีกว่าจำเลยที่ 1 ให้เพิกถอนการจดทะเบียนของจำเลยที่ 1 และมีให้จำเลยที่ 1 ชดเชยวงจรกิจกรรมของโจทก์ หาใช่เรียกร้องค่าเสียหายฐานละเมิดไม่ คำฟ้องโจทก์จึงต้องห้ามตาม ม. 22 และเนื่องจากคดีนี้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการชำระหนี้ที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ คำพิพากษานี้มีผลถึงจำเลยที่ 2 ด้วย

2942/2526 โจทก์ไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์รดพิพาท แต่มีสิทธิใช้และมีหน้าที่บำรุงรักษาตามที่กรมตำรวจมอบหมาย เมื่อจำเลยกระทำละเมิดเป็นเหตุให้รดเสียหายใช้การไม่ได้ในขณะที่โจทก์ครอบครองใช้สอยอยู่ ย่อมถือได้ว่ามีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของโจทก์เกิดขึ้นแล้ว โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องจำเลยได้

3850/2526 คดีอาญาที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองว่าร่วมกันฉีกสัญญาก่อสร้างทิ้ง ขอให้ลงโทษฐานทำให้เสียหาย ศาลมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องจำเลยที่ 1 ครั้นพิจารณาแล้วลงโทษจำเลยที่ 2 ดังนี้ เมื่อโจทก์มาฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยทั้งสองเป็นคดีแพ่ง ข้อเท็จจริงในคดีอาญาคงผูกพันเฉพาะจำเลยที่ 2 ไม่ผูกพันถึงจำเลยที่ 1 ด้วย ศาลในคดีแพ่งจึงฟังว่าจำเลยที่ 1 มีส่วนร่วมรู้เห็นกับจำเลยที่ 2 ในการที่จำเลยที่ 2 ฉีกสัญญา อันเป็นการร่วมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์ได้

4011/2526 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจฎีกาและเสนอความเห็นในฎีกาตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงินฯ เสนอว่าเห็นควรให้เบิกจ่ายเงินบำเหน็จให้แก่ ส. จำเลยในฐานะนายกเทศมนตรีผู้มีอำนาจอนุมัติฎีกามีคำสั่งอนุญาต ย่อมเป็นการอนุมัติฎีกาตามความหมายในระเบียบดังกล่าวนั่นเอง เมื่อจำเลยไม่ได้ตรวจสอบฎีกาให้ถูกต้องเสียก่อน และจำนวนเงินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย จำเลยก็ต้องรับผิดชอบเทศบาลด้วย ถึงแม้ว่าเทศบาลไม่ได้ตั้งงบประมาณเงินประเภทนี้ไว้ จำเลยต้องขอยืมเงินสะสมของเทศบาลมาทวงจ่าย ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อจำเลยพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว และนายกเทศมนตรีคนต่อมาเป็นผู้ลงชื่ออนุมัติในหน้าฎีกาให้เบิกเงินมาจ่ายก็ตาม

2434/2526 จำเลยที่ 2 ผู้จัดการธนาคารสาขา ได้รับมอบอำนาจจากธนาคารจำเลยที่ 3 ได้แต่งตั้งจำเลยที่ 1 เป็นทนายความฟ้องโจทก์ให้ชำระหนี้และไถ่ถอนจำนอง ตามหนังสือมอบอำนาจ จำเลยที่ 1 ไม่มีอำนาจรับเงินในคดีแทนจำเลยที่ 2 นอกศาล การที่โจทก์มอบเช็คให้จำเลยที่ 1 ไปจัดการชำระหนี้ให้แก่จำเลยที่ 3 เพื่อมิให้ที่ดินของโจทก์ต้อง

ถูกขายทอดตลาด จำเลยที่ 1 ยอมรับเช็คไปดำเนินการตามความประสงค์
ของโจทก์จำเลยที่ 1 ย่อมได้ชื่อว่าเป็นตัวแทนโดยปริยายของโจทก์แล้วตาม
ป.พ.พ. ม. 797 วรรคสอง หากมีความเสียหายเกิดขึ้นเพราะความ
ประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 1 แล้ว ย่อมถือได้ว่าจำเลยที่ 1 ทำละเมิด
เมื่อที่ดินของโจทก์ต้องถูกขายทอดตลาดไปเพราะความประมาทเลินเล่อ
ของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 ก็ต้องรับผิดชอบโจทก์

2628/2526 ด. ขาดิบเวลาเดินต้องใช้ไม้เท้าค้ำยัน แต่ ด. ขับขี่
รถจักรยานยนต์ไปคุมงานก่อสร้างทุกวัน แสดงว่ามีความสามารถขับขี่รถ
จักรยานยนต์ได้ การที่ไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะตาม พ.ร.บ.
รถยนต์ฯ จึงไม่เป็นเหตุทำให้ฟังว่า ด. ประมาท

2848/2526 คำในเครื่องหมายการค้าของโจทก์จำเลยแตกต่างกัน
กันเกือบทั้งหมด มีตรงกันเฉพาะคำว่า DEOCOLOGNE เท่านั้น แต่
ของโจทก์ใช้ตัวพิมพ์เล็ก ตัวอักษรโตมาก และเล่นตัวอักษรด้วย ส่วนของ
จำเลยใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ และตัวอักษรก็ไม่ได้ แต่ไปเขียนตัวอักษรโตและ
เล่นตัวอักษรเน้นตรงคำว่า Arche ที่จำเลยเปลี่ยนกระดาดชลากห่อสบู่
จากคำว่าสบู่ดีโอโคโลญ เป็นสบู่กลิ่นโคโลญ ก็เพราะคำว่าโคโลญแปลว่า
กลิ่นโคโลญ ไม่พอฟังว่าจำเลยแสวงหาประโยชน์โดยอ้างอิงเอาเครื่องหมาย
การค้าของโจทก์มาใช้โดยไม่สุจริตแต่อย่างใด โจทก์ไม่มีสิทธิในเครื่องหมาย
การค้าที่พิพาทดีกว่าจำเลย จะขอให้ศาลสั่งเพิกถอนการจดทะเบียน
เครื่องหมายการค้าของจำเลย และห้ามจำเลยใช้เครื่องหมายการค้านั้นไม่ได้

2939/2526 โจทก์และจำเลยที่ 1 ต่างจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
ประเภทบริษัทจำกัด โดยโจทก์จดทะเบียนก่อนใช้ชื่อว่า บริษัทยูเนี่ยน
การ์เมนต์ จำกัด จำเลยที่ 1 ใช้ชื่อว่า บริษัทดียูเนี่ยนการ์เมนต์ จำกัด
เป็นการเลียนแบบ ถือได้ว่าเป็นการละเมิดต่อสิทธิในนามของโจทก์ ตาม
ป.พ.พ. ม. 18,420 โจทก์ขอให้ห้ามใช้ชื่อได้

แม้โจทก์มิได้ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4
ในฐานะผู้เริ่มก่อการบริษัท แต่จำเลยทั้งสี่ก็ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่

โจทก์ในมูลละเมิด

2949/2526 เดิมบ้านของโจทก์ได้รับลมและแสงสว่างจากภายนอกพอสมควร เมื่อจำเลยสร้างอาคารพิพาทสูงกว่าบ้านโจทก์มาก จึงปิดกั้นทางลมที่พัดจากทางด้านทิศใต้ถึงปีละ 6 เดือน และปิดกั้นแสงสว่างเป็นเหตุให้โจทก์ต้องใช้แสงไฟฟ้าในเวลาวัน ดังนี้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์ แม้จำเลยจะมีแผนกรรมสิทธิ์เหนือพื้นดินของตน แต่ก็ต้องอยู่ในบังคับแห่ง ป.พ.พ. ม. 420 การใช้สิทธิปลูกสร้างอาคารของจำเลยเป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเดือดร้อนรำคาญเกินที่ควรคาดหมายได้ว่าจะจะเป็นไปตามปกติและเหตุอันสมควร เพราะตรงที่จำเลยปลูกสร้างอาคารพิพาทเป็นย่านประชาชนอยู่อาศัย ไม่ใช่ย่านการค้าหรือประกอบธุรกิจ โจทก์จึงมีสิทธิที่จะกำจัดความเดือดร้อนรำคาญให้สิ้นไปได้ตาม ม. 1337

3063/2526 กฎกระทรวงฉบับที่ 36 (พ.ศ. 2519) ออกตามความใน พ.ร.บ. รดยนตร์ พ.ศ. 2473 ข้อ 8 (5) ที่กำหนดให้ผู้รับอนุญาตให้ประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกิน 7 คน ในท้องที่กรุงเทพมหานคร ต้องไม่ยินยอมให้ผู้ขับขีรถซึ่งเป็นลูกจ้างของบริษัทจำกัดหรือสมาชิกของสหกรณ์หรือนุคคลอื่นเช่ารถของบริษัทหรือสหกรณ์ไปหารายได้นั้น มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อควบคุมการประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต มิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองบุคคลภายนอก หากผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการฝ่าฝืนกฎกระทรวงโดยนำรถของตนไปให้บุคคลอื่นเช่าหารายได้ ก็อาจได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรืออาจถูกนายทะเบียนยานพาหนะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการเท่านั้น ผู้รับอนุญาตให้ประกอบการหาจำต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ผู้เช่าได้กระทำขึ้นไม่

3162/2526 ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า พ. ลงนามในสัญญารับเหมาสร้างทางในฐานะทำแทนห้างหุ้นส่วนจำกัดจำเลยที่ 1 สัญญามีผลผูกพันจำเลยที่ 1 เมื่อ พ. และคนงานสร้างทางตัดฟันต้นไม้ และแผ้วถางป่าโดย

ไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไจทก์ จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดดังกล่าว พิพากษาให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าเสียหายแก่ไจทก์ จำเลยทั้งสองมิได้คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นต่อศาลอุทธรณ์แต่อย่างใด จะมารื้อฟื้นยกขึ้นเป็นข้อฎีกาว่าจำเลยที่ 1 ไม่ต้องรับผิดชอบต่อไจทก์ซึ่งได้ยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้วหาได้ไม่ จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการห้างจำเลยที่ 1 เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด จึงต้องรับผิดชอบในฐานะส่วนตัวด้วย

3390/2526 พนักงานสุลากรยี่ตรถยนต์พิพาทไว้เพราะมีผู้นำของชุกช่อนเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ต่อมาพนักงานอัยการฟ้องผู้กระทำผิดโดยมิได้ขอให้รับรถยนต์พิพาท เมื่อรถยนต์พิพาทมิได้ตกเป็นของแผ่นดินตาม ม. 24 แห่ง พ.ร.บ. สุลากรยี่ตรถยนต์การร้องขอคืนของกลางที่มีตัวผู้ต้องหาและมีการฟ้องคดีอาญาต่อศาลนั้น ไม่มีบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. สุลากรยี่ตรถยนต์พิพาทไม่ตกเป็นของแผ่นดิน ตาม ป.พ.พ. ม. 1327 กรมสุลากรยี่ตรถยนต์จำเลยที่ 1 จึงไม่มีอำนาจยึดรถนั้นไว้ การที่จำเลยที่ 1 ปฏิเสธไม่ยอมคืนแก่ไจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าของ และไจทก์ที่ 2 ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและใช้ประโยชน์ในรถจึงเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย ทำให้ไจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย จึงเป็นการทำละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

3490/2526 เดิมร่องน้ำพิพาทอยู่ในทางสาธารณะหน้าที่ดินไจทก์ ก่อนทำถนนใหม่ได้มีการทำบันทึกข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการสอบสวนของอำเภอกับไจทก์และจำเลยว่า ทางอำเภออนุญาตให้จำเลยทำถนนซึ่งเดิมเป็นทางสาธารณะได้ และอนุญาตให้ไจทก์ขุดร่องน้ำกว้าง 1 ศอกทางทิศตะวันออกของถนนที่จำเลยทำขึ้นยาวตลอดแนวถนน ไจทก์ยอมนำสืบได้ว่ากรณีที่ทางอำเภออนุญาตให้จำเลยทำถนนนั้น จำเลยจะต้องเว้นร่องน้ำหน้าที่ดินของไจทก์ไว้จะทำถนนเต็มสภาพของทางสาธารณะเดิมไม่ได้ ซึ่งเป็นการนำสืบอธิบายให้เห็นความหมายของข้อความในบันทึกว่า ที่อนุญาตให้ไจทก์ขุดร่องน้ำหมายความว่าจำเลยจะต้องเว้นที่ไว้กว้าง 1 ศอก

ตลอดแนวถนนด้านทิศตะวันออก เพื่อโจทก์จะได้ชุดที่ส่วนนี้ทำเป็น ร่องน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ของโจทก์ได้ต่อไปตามที่โจทก์ใช้มาแต่เดิม มิใช่ หมายความว่าอนุญาตให้จำเลยถมดินให้เต็มเนื้อที่ทางสาธารณะที่มีมาแต่ เดิมแล้วจึงอนุญาตให้โจทก์ขุดดินนั้นออกเพื่อทำเป็นร่องน้ำ ขอนำสืบ ของโจทก์จึงไม่ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. ม. 94 เมื่อจำเลยถมดินเต็มเนื้อที่ จึงเป็นการกระทำนอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่โจทก์ จึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์

3546/2526 จำเลยที่ 4 และที่ 6 ปล่อยปละละเลยไม่ปฏิบัติ หน้าที่ตามระเบียบของโจทก์ ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาทุจริตเบียดบังเอาเงิน ค่าน้ำประปาของโจทก์ไป เป็นการประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติงานตาม หน้าที่เป็นเหตุให้โจทก์เสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ และ ต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์เท่าที่โจทก์เสียหายไป

ระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชา ที่จะต้องรับผิดชอบกับผู้ได้บังคับบัญชา ในกรณีที่มีการทุจริตทำให้เสียหาย มิใช่กฎหมาย ดังนั้น จะถือว่าผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปกระทำละเมิด ต่อโจทก์โดยเด็ดขาดเสมอไปมิได้ การกระทำใด ๆ จะเป็นละเมิดหรือไม่ ต้องเป็นไปตาม ป.พ.พ. ม. 420

มาตรา 421 ละเมิด ใช้สิทธิให้เกิดเสียหาย

321/2526 จำเลยใช้คำว่า YORK INC. LTD. กับสินค้า เครื่องปรับอากาศ โดยคำแรกใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่มีลักษณะเหมือน เครื่องหมายการค้าของโจทก์ที่ 1 ส่วน 2 คำหลังใช้ตัวอักษรขนาดเล็ก ส. ซึ่งเป็นกรรมการบริษัทจำเลยเคยเป็นตัวแทนช่วง จำหน่ายสินค้าของโจทก์ ที่ 1 มาก่อน เครื่องปรับอากาศของจำเลยมีรูปลักษณะส่วนใหญ่เหมือน ของโจทก์ที่ 1 ดังนี้ จำเลยมุ่งหวังใช้คำว่า YORK ให้เป็นที่สังเกตใน ลักษณะเครื่องหมายการค้า เป็นการลวงสาธารณชนให้สับสนหลงผิดว่า เป็นสินค้าของโจทก์ที่ 1 หรือโจทก์ที่ 1 มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่ง

สาธารณชนอาจหลงผิดเช่นนั้นได้ง่าย เป็นการแสวงหาประโยชน์จาก
เครื่องหมายการค้าของโจทก์ที่ 1 เป็นการใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดความ
เสียหายแก่ผู้อื่น โจทก์ที่ 1 ขอให้ห้ามได้

1961/2526 คดีก่อนศาลฎีกาพิพากษาให้จำเลยใช้เงินแก่โจทก์
ระหว่างบังคับคดีจำเลยฟ้องโจทก์ต่อศาลแพ่ง อ้างว่าการชำระหนี้ตามคดี
ก่อนเป็นลาภมิควรได้ ขอให้โจทก์ระงับการบังคับคดี ศาลแพ่งยกฟ้อง คดี
ยังไม่ถึงที่สุด ดังนี้ การฟ้องคดีของจำเลยเป็นการใช้สิทธิเพื่อรักษา
ประโยชน์ของตนตามความคิดเห็นว่าจะชนะคดี อันเป็นการกระทำที่
ประสงค์ต่อผลอันเป็นธรรมดาแห่งสิทธินั้นโดยสุจริตหาใช่เป็นการแก่ง
โดยมุ่งต่อผลคือความเสียหายแก่ผู้อื่นถ่ายเดียวตาม ป.พ.พ. ม. 421 ไม่
จึงไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์

มาตรา 422 ละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย

3063/2526 กฎกระทรวงฉบับที่ 36 (พ.ศ. 2519) ออกตาม
ความใน พ.ร.บ. รดยนตร์ พ.ศ. 2473 ข้อ 8 (5) ที่กำหนดให้ผู้รับ
อนุญาตให้ประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกิน 7 คน ในท้อง
ที่กรุงเทพมหานคร ต้องไม่ยินยอมให้ผู้ขับรถซึ่งเป็นลูกจ้างของบริษัท
จำกัดหรือสมาชิกของสหกรณ์หรือบุคคลอื่นเช่ารถของบริษัทหรือสหกรณ์
ไปหารายได้นั้น มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อควบคุมการประกอบการรับจ้าง
บรรทุกคนโดยสารของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต มิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะ
คุ้มครองบุคคลภายนอก หากผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการฝ่าฝืน กฎ
กระทรวงโดยให้รถของตนไปให้บุคคลอื่นเช่าหารายได้ ก็อาจได้รับโทษ
ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรืออาจถูกนายทะเบียนยานพาหนะสั่งเพิก
ถอนใบอนุญาตประกอบการเท่านั้น ผู้รับอนุญาตให้ประกอบการหาจำ
ต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ผู้เช่าได้กระทำขึ้นไม่

มาตรา 423 ละเมิด หมิ่นประมาท

4008/2526 หนังสือพิมพ์เสนอข้อความหมิ่นประมาทโจทก์ว่า โจทก์ประพฤติตนอย่างคนไร้ศีลธรรม มีส่วนพัวพันเป็นผู้จ้างวานฆ่าผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ มีนิสัยชอบใช้อำนาจบาตรใหญ่ หาใช่เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือข้อความโดยสุจริต ดิชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำไม่ เมื่อข้อความนั้นไม่เป็นความจริง ย่อมเป็นการละเมิดต่อโจทก์ตาม ป.พ.พ. ม. 423 และการกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงนั้น กฎหมายมิได้บัญญัติว่าต้องทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ แม้ผู้กล่าวหรือไขข่าวมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรรู้ได้ก็ต้องรับผิดชอบ

มาตรา 425 ละเมิด นายจ้างรับผิดชอบ

341/2526 โจทก์ที่ 1 เป็นมารดาผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ตาย ซึ่งนั่งมาในรถของโจทก์ที่ 2 แม้ว่าผู้ตายจะเป็นลูกจ้างของโจทก์ที่ 2 แต่ได้มีส่วนร่วมในความประมาทของคนขับรถของโจทก์ที่ 2 ด้วย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมแก่โจทก์ที่ 1 โดยเฉลี่ยรับผิดชอบเพียงครึ่งเดียว

1230/2526 จำเลยที่ 1 ที่ 2 เป็นเจ้าของรถยนต์บรรทุก ได้จ้างจำเลยที่ 3 เป็นคนขับรถไปรับจ้างบรรทุกสินค้าพืชไร่ และยอมให้เอารถไปเก็บไว้ที่บ้านของจำเลยที่ 3 ถือได้ว่ายินยอมให้จำเลยที่ 3 นำรถออกไปใช้ได้ตลอดเวลา ปรากฏที่รถยังไม่กลับไปอยู่กับนายจ้าง ก็ย่อมต้องถือว่าจำเลยที่ 3 ขับรถไปในทางการที่จ้าง ดังนั้นจำเลยที่ 1 ที่ 2 จึงต้องร่วมรับผิดชอบในการที่จำเลยที่ 3 ขับรถไปส่งผู้ป่วยที่โรงพยาบาลในตอนกลางคืน จากกลับได้ขับชนรถยนต์โจทก์เสียหาย

1399/2526 จำเลยที่ 1 ขับรถชนรถของ ป. เสียหาย จึงทำข้อตกลงค่าเสียหายในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีมีความว่า ป. เรียกร้องให้จำเลยที่ 1 นำรถของ ป. ไปซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี จำเลยที่ 1 ตกลงตามที่ ป. เรียกร้อง คู่กรณีตกลงกันได้ไม่ประสงค์จะฟ้องร้องกันในทาง

แพ่งและทางอาญาต่อกันอีกต่อไป ข้อตกลงดังกล่าวนี้เป็นสัญญา ประนีประนอมยอมความ มีผลให้มูลหนี้ละเมิดที่จำเลยที่ 1 ทำระงับสิ้นไป ดังนั้น จำเลยที่ 2 ผู้เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ผู้รับ ประกันภัยรถของจำเลยที่ 2 จึงพลอยหลุดพ้นความรับผิดชอบไปด้วย

1438/2526 โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิด จากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของจำเลย มิใช่ให้รับผิดชอบจากการทำละเมิด ของลูกจ้าง โจทก์จึงไม่ต้องนำสืบถึงฐานะความเกี่ยวพันของลูกจ้าง เมื่อ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าความเสียหายเกิดจากท่อระบายน้ำจากคาดฟ้าโรงแรม ชำรุดบกพร่องหรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอ จำเลยซึ่งเป็นทั้งผู้ครองและ เจ้าของคาดฟ้าโรงแรมและท่อระบายน้ำดังกล่าว จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่า สิ้นไหมทดแทนให้แก่โจทก์ผู้รับประกันภัย ซึ่งได้ใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เอา ประกันภัยไปแล้วตาม ป.พ.พ. ม. 434 ประกอบด้วย ม. 880

1538/2526 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้รับฝากทรัพย์มี บำเหน็จค่าฝาก ได้ประพฤติดูแลหน้าที่ของผู้รับฝาก โดยแสดงราย ละเอียดว่าพนักงานหรือลูกจ้างของจำเลยซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษารถยนต์ที่ รับฝากไว้ ได้ละเลยหน้าที่ปล่อยให้คนร้ายลักทรัพย์ไปจากบริเวณที่จอด รถจำเลย จึงเป็นเรื่องที่โจทก์มุ่งฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบใช้ค่าสินไหม ทดแทนในฐานะผู้รับฝากทรัพย์มีบำเหน็จค่าฝากปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับ ฝาก เป็นเหตุให้คนร้ายลักทรัพย์ไป ศาลชั้นต้นมิได้กำหนดประเด็นข้อพิ พาทในเรื่องละเมิดไว้ ฟ้องโจทก์จึงมีแต่เรื่องผิดสัญญาฝากทรัพย์ เรื่อง พนักงานหรือลูกจ้างของจำเลยกระทำละเมิดจึงไม่เป็นประเด็นในคดี โจทก์จะขอให้จำเลยรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดซึ่งพนักงานหรือลูกจ้างของ จำเลยได้กระทำไปหาได้ไม่

1574/2526 บริษัทจำเลยที่ 3 ประกอบกิจการขนส่งคนโดยสาร โดยใช้รถแท็กซี่ ต. เจ้าของรถแท็กซี่คันเกิดเหตุทำสัญญานำรถเข้า ร่วมกิจการของจำเลยที่ 3 โดยชำระเงินให้จำเลยที่ 3 จำนวน 150 บาท และโอนทะเบียนเป็นชื่อจำเลยที่ 3 ทั้งพ่นสีตรารถเป็นของจำเลยที่ 3 จำเลย

ที่ 3 ได้รับประโยชน์ตอบแทนอีกเดือนละ 70 บาท ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 34 (พ.ศ. 2513) และฉบับที่ 36 (พ.ศ. 2519) ออกตามความใน พ.ร.บ. รถยนต์ พ.ศ. 2473 ซึ่งใช้บังคับในขณะที่เกิดเหตุ กำหนดให้ บริษัทจำเลยที่ 3 มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อประกอบการเดินรถแท็กซี่ และ ต้องไม่ยอมให้ผู้ขับรถซึ่งเป็นลูกจ้างหรือบุคคลอื่นเช่ารถไปหารายได้ ทั้งนี้ เพื่อให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบในทางแพ่ง คนขับรถแท็กซี่คันเกิดเหตุเป็นลูกจ้างของ ต. ถือได้ว่าเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 3 ด้วย จำเลยที่ 3 ต้องร่วมรับผิดชอบ ผลแห่งละเมิด

1731,1732/2526 ความรับผิดชอบของจำเลยที่ 1 ลูกจ้างจำเลย ที่ 2 เป็นเรื่องการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ เมื่อจำเลยที่ 2 นายจ้าง ไม่ต้องรับผิดชอบ ศาลฎีกาย่อมพิพากษาให้มีผลถึงจำเลยที่ 1 ซึ่งมีได้ฎีกาได้ ด้วย

1978,1979/2526 ฟ้องโจทก์บรรยายว่า จำเลยที่ 1 เป็น เจ้าของรถยนต์ จำเลยที่ 2 เป็นลูกจ้างและเป็นบุตรของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 ขับรถยนต์ของจำเลยที่ 1 ไปในทางการที่จ้างแล้วเกิดเหตุขึ้น หาได้ บรรยายว่าจำเลยที่ 1 ครอบครองหรือนั่งไปในรถยนต์ในขณะที่เกิดเหตุ อัน เป็นหลักแห่งข้อหาที่จะให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ครอบครองรถยนต์ ศาลจะพิพากษาให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบตาม ป.พ.พ. ม. 437 มิได้ เพราะเป็น เรื่องนอกฟ้องนอกประเด็น

2048/2526 การขับรถบรรทุกสิบล้อนั้นไม่ใช่งานที่คนธรรมดา ซึ่งไม่มีความชำนาญเป็นพิเศษจะพึงทำได้ แต่เป็นงานของผู้มีอาชีพใน ทางนี้โดยเฉพาะ และไม่อาจคาดหมายได้ว่าเป็นงานที่พึงทำให้เปล่า เมื่อ จำเลยไม่นำสืบหักล้างข้ออ้างของโจทก์ คดีชอบที่จะฟังว่า พ. เป็นลูกจ้าง ของจำเลยที่ 1 ซึ่งได้ขับรถในทางการที่จ้างของจำเลยที่ 1 ในขณะเกิดเหตุ

2468/2526 ขณะที่ อ. ลูกจ้างของจำเลยขับรถยนต์มาตาม ถนนตามปกติ ได้มีผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ออกจากซอยด้านซ้ายมือตัด หน้าในระยะกระชั้นชิด อ. จึงหักหลบ ไม่มีโอกาสที่ทันได้คิดหรือตัดสินใจ

ใจว่าจะหักหลบไปทางซ้ายหรือทางขวา เมื่อไปชนรถยนต์ที่โจทก์จับสวนทางมาจึงไม่ใช่เพราะความประมาทของ อ. จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนายจ้างของ อ. จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

2478/2526 จำเลยที่ 1 ลูกจ้างจำเลยที่ 2 ขับรถไปชนรถยนต์ของโจทก์เสียหาย ได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับตัวแทนโจทก์ระบุว่าจำเลยที่ 1 ยอมใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ ไม่ปรากฏมีหลักฐานเป็นหนังสือแสดงการตั้งจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนจำเลยที่ 2 แม้จำเลยที่ 2 จะลงชื่อในสัญญาด้วย ก็ลงไว้ในฐานะเป็นพยานเจ้าของรถ หาใช่ในฐานะนายจ้างหรือตัวการหรือคู่สัญญาไม่ สัญญาประนีประนอมยอมความจึงไม่ผูกพันจำเลยที่ 2 เมื่อโจทก์กับจำเลยที่ 1 ทำสัญญาประนีประนอมยอมความระงับข้อพิพาท อันเป็นเหตุให้มูลหนี้ละเมิดระงับสิ้นไป และโจทก์ได้สิทธิใหม่ตามสัญญา ความรับผิดของจำเลยที่ 2 ในฐานะนายจ้างและตัวการเพื่อการกระทำละเมิดของจำเลยที่ 1 ตาม ป.พ.พ. ม. 425 และ ม. 427 ย่อมระงับ เมื่อจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย จำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

2528/2526 โจทก์ที่ 1 เป็นเจ้าของรถยนต์ที่ บ. สามมีโจทก์ที่ 2 เป็นคนขับ ชนกับรถของจำเลย บ. ดาย โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยฐานละเมิด จำเลยให้การว่าโจทก์ที่ 2 ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับ บ. จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพราะขาดไร้อุปการะจากจำเลย ฟ้องแย้งของจำเลยก็ไม่ได้แสดงว่าคนมีสิทธิตามกฎหมายอย่างไรที่จะเรียกค่าเสียหายจากโจทก์ที่ 2 ทั้งในคำขอก็ไม่ได้กล่าวให้ชัดเจนว่าประสงค์จะให้โจทก์ที่ 1 หรือที่ 2 ใช้ค่าเสียหายแก่ตน จึงต้องถือว่าประสงค์จะให้โจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นนายจ้างของ บ. ใช้ค่าเสียหายแก่ตนเท่านั้น

2573/2526 จำเลยยอมชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ ป. เนื่องจากการกระทำละเมิดของลูกจ้างจำเลย เป็นการตกลงระงับข้อพิพาทซึ่งมีอยู่ หรือจะมีขึ้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน อันเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ. ม. 850 ย่อมทำให้การเรียกร้องซึ่ง

แต่ละฝ่ายได้เรียกร้องนั้นระงับสิ้นไป และทำให้แต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงไว้ในสัญญาว่าเป็นของตนตาม ม. 852 สิทธิเรียกร้องของ ป. ในมูลหนี้ละเมิดจึงระงับสิ้นไป และได้สิทธิเรียกร้องใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

2806/2526 โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นบิดาและนายจ้างร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ในมูลละเมิดที่จำเลยที่ 1 ได้กระทำไปตามคำสั่ง ในชั้นชี้สองสถาน ศาลชั้นต้นได้กำหนดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของจำเลยที่ 2 ไว้เพียงประการเดียวว่า จำเลยที่ 1 ทำการในทางการที่จ้างของจำเลยที่ 2 หรือไม่ ศาลอุทธรณ์ชอบที่จะวินิจฉัยไปตามประเด็นที่ศาลชั้นต้นได้กำหนดไว้ จะวินิจฉัยว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวการ โดยจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทน และให้ร่วมกันรับผิดชอบต่อโจทก์หาได้ไม่ เพราะเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็น และเมื่อข้อเท็จจริงยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าจำเลยที่ 2 ไม่ได้เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบที่ 1

3267/2526 จำเลยที่ 4 ลูกจ้างจำเลยที่ 3 ขับรถเฉี่ยวชนกับรถที่ น. ลูกจ้างของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ขับสวนทางมา เป็นเหตุให้ ส. ภริยาโจทก์ในรถที่ น. ขับถึงแก่ความตาย จำเลยที่ 4 ถูกฟ้อง ศาลมีคำพิพากษาคดีส่วนอาญาเสร็จเด็ดขาดไปแล้วว่า จำเลยที่ 4 มิได้ขับรถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย คำพิพากษามีผลผูกพันเฉพาะโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหาย หาผูกพัน น. หรือจำเลยที่ 1 ที่ 2 นายจ้างของ น. ซึ่งมีใช้คู่ความในคดีอาญาด้วยไม่ จำเลยที่ 1 ที่ 2 จึงอาจนำสืบต่อสู้ได้ว่าความเสียหายเกิดขึ้นจากความผิดของจำเลยที่ 4 มิใช่เกิดจากความผิดของ น. เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า น. ขับรถยนต์โดยประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้ ส. ภริยาโจทก์ตาย จำเลยที่ 1 ที่ 2 จึงต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้างของตนได้กระทำไปในทางการที่จ้าง

3402/2526 ข้าวโพดที่บรรทุกและรถยนต์บรรทุกเป็นของจำเลยที่ 2 ซึ่ง บ. ขับจากต่างจังหวัดมายังกรุงเทพฯ โดยจำเลยที่ 2 ใช้ให้

กระทำ บ. มิได้กระทำให้เปล่า ซึ่งตาม ป.พ.พ. ม. 576 ย่อมถือเอาโดยปริยายว่ามีคำมั่นจะให้สินจ้าง เมื่อ บ. ขับไปชนรถยนต์ของโจทก์ จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นนายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับ บ. ลูกจ้างในผลแห่งละเมิดซึ่ง บ. ได้กระทำไปในทางการที่จ้างด้วย

3912/2526 เหตุละเมิดเกิดขึ้นโดยคนขับรถของโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายมีส่วนประมาทอยู่ด้วย เมื่อคนขับรถเป็นลูกจ้างของโจทก์ จึงถือว่าเป็นผู้เสียหายตาม ป.พ.พ. ม. 223 อันทำให้โจทก์ต้องรับผลของการกระทำละเมิดดังกล่าวตามส่วนแห่งความหนักเบาของความประมาทด้วยตาม ม. 442 ประกอบด้วย ม. 223

มาตรา 426 ละเมิด นายจ้างไล่เบี้ย

1869/2526 จำเลยที่ 2 ได้ทำสัญญาเช่าประกันจำเลยที่ 1 ไว้แก่โจทก์มีความว่า เมื่อจำเลยที่ 1 ได้เข้าทำงานองค์การโจทก์แล้ว ภายหลังได้หลบหนีหนีหายไป หรือได้ออก ยักยอกหรือทำให้ทรัพย์สินของโจทก์ต้องสูญหายไปด้วยประการใด ๆ ก็ดี จำเลยที่ 2 ยินยอมชดเชยหนี้สินหรือความเสียหายแทนจำเลยที่ 1 ต่อมาปรากฏว่าจำเลยที่ 1 พนักงานขับรถชนคนถึงตาย ซึ่งโจทก์ต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดนั้นด้วย และโจทก์ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทายาทผู้ตายไปแล้ว โจทก์จึงชอบที่จะได้ชดเชยจากจำเลยที่ 1 ตาม ป.พ.พ. ม. 426 แต่จำเลยที่ 1 ได้หลบหนีไป และไม่ชำระหนี้สินดังกล่าวให้แก่โจทก์ ดังนั้น จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

มาตรา 427 ละเมิด ตัวการรับผิดชอบ

2806/2526 โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นบิดาและนายจ้างร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ในมูลละเมิดที่จำเลยที่ 1 ได้กระทำไปตามคำสั่ง ในชั้นชี้สองสถาน ศาลชั้นต้นได้กำหนดเกี่ยวกับความรับผิดชอบจำเลยที่ 2 ไว้เพียงประการเดียวว่า จำเลยที่ 1 ทำการในทางการที่จ้างของ

จำเลยที่ 2 หรือไม่ ศาลอุทธรณ์ชอบที่จะวินิจฉัยไปตามประเด็นที่ศาลชั้นต้นได้กำหนดไว้ จะวินิจฉัยว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวการ โดยจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทน และให้ร่วมกันรับผิดชอบโจทก์หาได้ไม่ เพราะเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็น และเมื่อข้อเท็จจริงยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่าจำเลยที่ 2 ไม่ได้เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1

3162/2526 ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า พ. ลงนามในสัญญารับเหมาสร้างทางในฐานะทำแทนห้างหุ้นส่วนจำกัดจำเลยที่ 1 สัญญามีผลผูกพันจำเลยที่ 1 เมื่อ พ. และคนงานสร้างทางตัดฟันต้นไม้ และแผ้วถางป่า โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โจทก์ จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดดังกล่าว พิพากษาให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ จำเลยทั้งสองมิได้คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นต่อศาลอุทธรณ์แต่อย่างใด จะมารื้อฟื้นยกขึ้นเป็นข้อฎีกาว่าจำเลยที่ 1 ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ซึ่งได้ยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นแล้วหาได้ไม่ จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการห้างจำเลยที่ 1 เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด จึงต้องรับผิดชอบในฐานะส่วนตัวด้วย

มาตรา 429 ละเมิด บิดามารดารับผิด

149/2526 บิดามารดาผู้เห็นยินยอมให้บุตรผู้เยาว์ขับขีรถจักรยานยนต์เป็นมานานแล้ว ต่อมายอมให้ซื้อรถและปล่อยให้ไปค้างคืนนอกบ้านเป็นประจำและเป็นเวลานาน ๆ เมื่อบุตรขับรถชนคนถึงตายแม้ขณะเกิดเหตุบุตรจะมีอายุ 19 ปีเศษ บิดามารดาก็ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย

2056/2526 บ. บุตรโจทก์ขับรถของโจทก์พา ข. บุตรจำเลยซึ่งเป็นเพื่อนไปเที่ยว กลับมาเวลาเที่ยงคืนแล้ว บ. ขับรถออกไปกับ ข. อีกโดยจำเลยไม่ทราบ และไม่มีพฤติการณ์ใดที่สื่อแสดงว่า ข. จะทำหน้าที่ขับรถแทน บ. หลังจากนั้น ข. ขับรถไปชนรถอื่นและรถโจทก์เสียหาย ถือได้ว่าจำเลยได้ใช้ความระมัดระวังดูแลบุตรตามสมควรแก่หน้าที่ใน

ขณะนั้นแล้ว จำเลยไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับผู้เยาว์ด้วย แต่จำเลยได้ตกลงต่อหน้าพนักงานสอบสวนยอมชดใช้ค่าเสียหายและรับซ่อมรถให้โจทก์ด้วย แสดงว่าจำเลยยอมรับผิดชดใช้ค่าเสียหายในการทำละเมิดของบุตรจำเลยข้อตกลงดังกล่าวจึงผูกพันจำเลย

2177/2526 คำฟ้องของโจทก์เรื่องละเมิดได้บรรยายไว้ด้วยว่า จำเลยที่ 1 เป็นบุตรอยู่ในความปกครองของจำเลยที่ 2 ที่ 3 บิดามารดาผู้แทนโดยชอบธรรม เป็นคำฟ้องที่ได้แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาที่จะขอให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ในฐานะเป็นบิดามารดาของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้เยาว์ ตาม ป.พ.พ. ม. 429 แม้จะมีได้บรรยายว่าจำเลยที่ 2 ที่ 3 มิได้ใช้ความระมัดระวังดูแลจำเลยที่ 1 ตามสมควรแก่หน้าที่ก็ตาม เพราะการใช้ความระมัดระวังดูแลตามควรแก่หน้าที่นั้นเป็นเรื่องที่จำเลยที่ 2 ที่ 3 จะต้องพิสูจน์

มาตรา 433 ละเมิด เจ้าของสัตว์

2828/2526 ป. ผู้เลี้ยงดูโคแทนจำเลย ปลอญโคขึ้นไปกินหญ้าบนไหล่ถนนอันเป็นทางหลวงโดยอิสระ ไม่ผูกเชือกหรือจับจูงไว้เป็นการปล่อยปละละเลยไม่ระมัดระวังดูแลสัตว์ตามสมควร เพราะถนนมิใช่ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณะ จำเลยจึงเป็นฝ่ายประมาทก่อน แต่การที่ ค. เห็นโคเดินอยู่ข้างถนนแล้วยังขับซ็รรถจักรยานยนต์เข้าใกล้และบีบแตร เป็นเหตุให้โคตกใจและขวิดรถจักรยานยนต์ทำให้ ค. ถึงแก่ความตาย ถือได้ว่าเป็นความประมาทของ ค. ส่วนหนึ่งด้วย จำเลยต้องรับผิดชอบถึงความเสียหาย

มาตรา 434 ละเมิด เจ้าของโรงเรือน

1438/2526 โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของจำเลย มิใช่ให้รับผิดชอบจากการทำละเมิดของลูกจ้าง โจทก์จึงไม่ต้องนำสืบถึงฐานะความเกี่ยวพันของลูกจ้าง เมื่อ

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าความเสียหายเกิดจากท่อระบายน้ำจากคาดฟ้าโรงแรม
ชำรุดบกพร่องหรือบำรุงรักษาไม่เพียงพอ จำเลยซึ่งเป็นทั้งผู้ครองและ
เจ้าของคาดฟ้าโรงแรมและท่อระบายน้ำดังกล่าว จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสิน
ไหมทดแทนให้แก่โจทก์ผู้รับประกันภัย ซึ่งได้ใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เอา
ประกันภัยไปแล้วตาม ป.พ.พ. ม. 434 ประกอบด้วย ม. 880

มาตรา 437 ละเมิด ยานพาหนะ

1078/2526 จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของรถยนต์โดยสารคันเกิดเหตุ
ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 1 นั่งควบคุมไปในรถด้วย แม้จำเลยที่ 1 มิได้เป็น
นายจ้าง จ. ผู้ขับรถคันเกิดเหตุโดยประมาท แต่ถือได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็น
เจ้าของผู้ครอบครองรถยนต์โดยสารคันเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิด
ชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ผู้รับช่วงสิทธิจากผู้เสียหายจากการละเมิดของ
จ. ด้วย

1978,1979/2526 ฟ้องโจทก์บรรยายว่า จำเลยที่ 1 เป็น
เจ้าของรถยนต์ จำเลยที่ 2 เป็นลูกจ้างและเป็นบุตรของจำเลยที่ 1 จำเลยที่
2 ขับรถยนต์ของจำเลยที่ 1 ไปในทางการที่จ้างแล้วเกิดเหตุขึ้น หาได้
บรรยายว่าจำเลยที่ 1 ครอบครองหรือนั่งไปในรถยนต์ในขณะที่เกิดเหตุ อัน
เป็นหลักแห่งข้อหาที่จะให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ครอบครอง
รถยนต์ ศาลจะพิพากษาให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบตาม ป.พ.พ. ม. 437 มิได้
เพราะเป็นเรื่องนอกฟ้องนอกประเด็น

มาตรา 438 ละเมิด ค่าสินไหมทดแทน, ค่าเสียหาย

481/2526 การที่โจทก์ต้องขาดประโยชน์จากการจำหน่าย
สินค้าของโจทก์ตกต่ำหรือลดลง เป็นค่าเสียหายโดยตรงอันเกิดจาก
การที่จำเลยเอาเครื่องหมายการค้าของโจทก์ไปใช้กับสินค้าของจำเลย
โดยรู้แล้วว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของโจทก์ ส่วนค่าเสียหายควรเป็น
จำนวนเท่าใด ศาลย่อมกำหนดให้ตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรง

แห่งละเมิดตาม ป.พ.พ. ม. 438

1182/2526 โจทก์สมรสกับภริยาก่อนวันใช้บังคับบัพญญัติบรรพ 5 แห่ง ป.พ.พ. ที่ได้ตรวจชำระใหม่ โจทก์ฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการที่โจทก์ถูกระทำละเมิด แม้จะฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนที่เกิดแก่รถจักรยานยนต์อันเป็นการฟ้องคดีเพื่อประโยชน์แก่สินบริคณห์ด้วย โดยไม่ได้รับความยินยอมจากภริยา โจทก์ก็มีอำนาจฟ้อง

1376/2526 หลังจากโจทก์ฟ้องคดีแพ่งแล้ว จำเลยก็ถูกฟ้องคดีอาชญาฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งเป็นมูลกรณีเดียวกัน จึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ซึ่งศาลต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญาที่ฟังว่า โจทก์ปิดสวิทซ์เครื่องบดพริกกระเทียมเพื่อเอาสิ่งที่ติดค้างอยู่ในเครื่องออก โดยเอามือล้วงเข้าไปในเครื่อง จำเลยได้กระทำโดยประมาทไปเปิดสวิทซ์ เป็นเหตุให้เครื่องบดหมุน คัตนี้้วมีอ้ววโจทก์ขาดไป 4 นิ้ว พิพากษาลงโทษจำเลยคดีถึงที่สุด จึงถือได้ว่าจำเลยทำละเมิดต่อโจทก์

โจทก์ถนัดมือขวา เมื่อนิ้วมือขวาขาดไป 4 นิ้ว ทำให้ทำงานตามปกติไม่ได้ตลอดชีพ แม้นายจ้างจะเปลี่ยนหน้าที่ให้โจทก์ไปทำงานอื่น แต่การประกอบอาชีพของโจทก์ย่อมไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร จำเลยผู้ทำละเมิดต้องใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ 120,000 บาท

1874/2526 ค่าเสื่อมราคาของโจทก์ที่ถูกรถของจำเลยที่ 2 ซึ่งขับโดยจำเลยที่ 1 ลูกจ้างของจำเลยที่ 2 คน และค่าเช่ารถซึ่งโจทก์ต้องเช่ามาใช้ระหว่างซ่อมรถ ถือได้ว่าเป็นความเสียหายที่มีต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอกจากอุบัติเหตุอันเกิดจากการใช้รถ ซึ่งจำเลยที่ 2 ผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายเช่นนี้ เมื่อกรมธรรม์ประกันภัยกำหนดว่าผู้รับประกันภัยจะใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ซึ่งผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบตามกฎหมายจำเลยที่ 3 ผู้รับประกันภัยรถของจำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสื่อม

ราคาและค่าเช่ารถให้แก่โจทก์

3390/2526 พนักงานศาลการยึดรถยนต์พิพาทไว้เพราะมีผู้นำของชุกซ่อนเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ต่อมาพนักงานอัยการฟ้องผู้กระทำผิดโดยมิได้ขอให้ริบรถยนต์พิพาท เมื่อรถยนต์พิพาทมิได้ตกเป็นของแผ่นดินตาม ม. 24 แห่ง พ.ร.บ. ศาลการฯ กรณีการร้องขอคืนของกลางที่มีตัวผู้ต้องหาและมีการฟ้องคดีอาญาต่อศาลนั้นไม่มีบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ศาลการฯ อีกทั้งรถยนต์พิพาทไม่ตกเป็นของแผ่นดินตาม ป.พ.พ. ม. 1327 กรมศาลการฯ จำเลยที่ 1 จึงไม่มีอำนาจยึดรถนั้นไว้ การที่จำเลยที่ 1 ปฏิเสธไม่ยอมคืนให้แก่โจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นเจ้าของและโจทก์ที่ 2 ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิครอบครองและใช้ประโยชน์ในรถ จึงเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย ทำให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย จึงเป็นการทำละเมิด ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

จำเลยที่ 1 เพียงแต่ยึดรถไว้เป็นเวลานาน การเสื่อมราคารถหากจะมีบ้าง ก็เป็นการเสื่อมไปตามกาลเวลา ซึ่งเคลื่อนกลืนไปกับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการที่โจทก์ขาดรายได้จากการใช้รถในระยะเวลาเดียวกันแล้ว

3411,3412/2526 แม้พนักงานของโจทก์จะได้รับเงินเดือนจากโจทก์เป็นประจำอยู่แล้ว แต่เมื่อโจทก์ต้องใช้พนักงานมาซ่อมแซมทรัพย์สินที่เสียหายอันเกิดจากการละเมิดของจำเลยที่ 1 แล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าจ้างล่วงเวลาของพนักงานโจทก์จากจำเลยที่ 2 นายจ้างจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 3 ผู้รับประกันภัยรถยนต์ของจำเลยที่ 2 ได้

มาตรา 442 ละเมิด ผู้เสียหายผิดด้วย

341/2526 เมื่อเหตุละเมิดเกิดขึ้น โดยคู่กรณีทั้งสองฝ่ายต่างขับรถชนกันด้วยความประมาทเลินเล่อมิได้ยิ่งหย่อนกว่ากัน ก็เท่ากับทั้งสองฝ่ายต่างทำละเมิดต่อกันเท่า ๆ กัน ค่าเสียหายย่อมเป็นอันพับกันไป

โจทก์ที่ 1 เป็นมารดาผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ตายซึ่งนั่งมาใน

รถของโจทก์ที่ 2 แม้ว่าผู้ตายจะเป็นลูกจ้างของโจทก์ที่ 2 แต่ก็มีได้มีส่วนร่วม
ร่วมในความประมาทของคนขับรถของโจทก์ที่ 2 ด้วย จำเลยจึงต้องรับ
ผิดใช้ค่าสินไหมแก่โจทก์ที่ 1 โดยเฉลี่ยรับผิดเพียงครั้งเดียว

1731,1732/2526 การที่รถชนกันเป็นเพราะคนขับรถของ
โจทก์และจำเลยต่างประมาทด้วยกัน และไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ค่าเสียหาย
จึงพัวพันไป

2334/2526 แม้จำเลยจะขับรถยนต์ด้วยความเร็วสูง ขับชิดขวา
ไม่เปิดไฟโคมใหญ่ และไม่ให้สัญญาณ ถ้าโจทก์ไม่ขับรถยนต์ล้ำเส้นกึ่ง
กลางถนนเข้ามาชนรถยนต์ที่จำเลยขับ ในเส้นทางเดินรถของจำเลยก็ไม่
เป็นเหตุให้ชนกันได้ จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยมีส่วนประมาทเลินเล่อด้วย

2500/2526 จำเลยมีอาชีพรับซ่อมรถ โดยปกติย่อมมีหน้าที่
ระวังรักษาตัวรถที่รับจ้างซ่อมเท่านั้น ไม่อาจรู้ได้ว่าภายในรถมีสิ่งของมีค่า
อย่างอื่นอยู่ด้วยหรือไม่ เว้นแต่เจ้าของรถหรือผู้นำรถมาซ่อมจะได้บอก
กล่าวหรือมอบฝากไว้ เพื่อจำเลยจะได้ใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษนอก
เหนือจากตัวรถ ดังนั้น เมื่อลูกจ้างของโจทก์นำรถมาซ่อมที่อยู่ของจำเลย
โดยไม่ได้ออกกล่าวให้ทราบว่ามีสิ่งของมีค่าสูงบรรจุอยู่ในตู้ท้าย
และโจทก์มิได้กำชับจำเลยว่า ให้มอบรถให้แก่เฉพาะคนที่ขับรถไปซ่อม
เท่านั้น การที่จำเลยมอบรถแก่ผู้แอบอ้างเป็นลูกจ้างโจทก์ไป เป็นเหตุให้
สินค้าในรถสูญหาย ย่อมถือได้ว่าโจทก์มีส่วนทำความผิดก่อให้เกิดความ
เสียหายประกอบด้วยตาม ป.พ.พ. ม. 442 ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสิน
ไหมทดแทนให้โจทก์ซึ่งเป็นฝ่ายผู้เสียหายมากน้อยเพียงก็ได้ โดยอาศัย
พฤติการณ์เป็นประมาณตาม ม. 223

2542/2526 ขณะเกิดเหตุเป็นเวลากลางวัน รถของโจทก์และ
รถของจำเลยต่างแล่นเร็วจะสวนกับบริเวณทางโค้ง โดยรถของโจทก์อยู่
โค้งด้านนอก แต่แล่นตัดโค้งกินทางล้ำเส้นกึ่งกลางถนนเข้าไปชนกับรถ
ของจำเลยซึ่งแล่นอยู่ในเส้นทางของตนโดยเปิดไฟหน้าซ้ายข้างเดียว ถือ
ได้ว่าเหตุที่รถชนกันเป็นเพราะความประมาทของผู้ขับรถทั้งสองฝ่ายโดย

คนขับรถของโจทก์เป็นฝ่ายที่ก่อให้เกิดความประมาทมากกว่า ค่าเสียหายของโจทก์จึงตกเป็นพับ

3912/2526 เหตุละเมิดเกิดขึ้นโดยคนขับรถของโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายมีส่วนประมาทอยู่ด้วย เมื่อคนขับรถเป็นลูกจ้างของโจทก์ จึงถือว่าเป็นฝ่ายผู้เสียหายตาม ป.พ.พ. ม. 223 อันทำให้โจทก์ต้องรับผลของการกระทำละเมิดดังกล่าว ตามส่วนแห่งความหนักเบาของความประมาทด้วย ตาม ม. 442 ประกอบด้วย ม. 223

มาตรา 443 ละเมิด ค่าปลงศพ, ค่าขาดอุปการะ

1437/2526 ค่าปลงศพและค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอื่น ๆ ตาม ป.พ.พ. ม. 443 นั้น ต้องพิจารณาตามควร ความจำเป็น ฐานะของผู้ตาย กับบิดามารดา ทั้งต้องพิจารณาถึงประเพณีการทำศพตามลัทธินิยมของแต่ละท้องถิ่นประกอบ และต้องมีใบรายการที่พิมพ์เพื่อยจนเกินไป

การใช้จ่ายในการทำอนุสาวรีย์ไว้กระดุกผู้ตายซึ่งเป็นบุตรโจทก์ ค่าขาดรายได้ของโจทก์ และค่าจ้างคนเฝ้าบ้านในขณะที่จัดการปลงศพ มิใช่ค่าใช้จ่ายในการปลงศพ หรือค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอื่นตามความหมายแห่ง ม. 443

โจทก์ที่ 1 มิใช่บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ส่วนโจทก์ที่ 2 เป็นมารดาของผู้ตาย เมื่อโจทก์ทั้งสองฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะมา 60,000 บาท โดยมีได้แยกเรียกร้องว่าโจทก์แต่ละคนขาดไร้อุปการะเท่าใด และได้ความว่าโจทก์ที่ 2 แต่ผู้เดียวมีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะเป็นเงิน 60,000 บาท โจทก์ที่ 2 จึงมีสิทธิได้รับค่าขาดอุปการะเต็มจำนวน

3267/2526 ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการจัดการศพและค่าปลงศพผู้ตาย โจทก์ในฐานะทายาทของผู้ตายมีสิทธิที่จะเรียกได้

ค่าขาดสิทธิที่โจทก์จะได้รับอุปการะเลี้ยงดูจาก ส. ผู้ตายมีตามกฎหมาย โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นจริง จึงไม่ต้องพิจารณาว่าขณะถูกทำละเมิดถึงแก่ความตาย ส. ภริยาโจทก์มีรายได้และให้อุปการะเลี้ยงดู

โจทก์หรือไม่

มาตรา 447 ละเมิด ทำให้ชื่อเสียงกลับคืนดี

4008/2526 แม้มูลกรณีเดียวกันนี้ศาลในคดีส่วนอาญาจะได้พิพากษาให้จำเลยโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์แล้วก็ตาม การที่ศาลในคดีส่วนแพ่งยังพิพากษาให้จำเลยโฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์อีกด้วย ก็เป็นทางแก้เพื่อให้ชื่อเสียงของโจทก์กลับคืนดีตาม ม. 447 หาใช่เป็นการลงโทษจำเลยสองครั้งในความผิดเดียวกันไม่ แต่เมื่อจำเลยได้โฆษณาคำพิพากษาในหนังสือพิมพ์ ย่อมเป็นการเพียงพอที่จะแก้ไขชื่อเสียงของโจทก์กลับคืนดี จึงไม่จำเป็นที่จะต้องโฆษณาต่อไปอีก

มาตรา 448 ละเมิด อายุความ

348/2526 จำเลยที่ 1 ถูกจ้างโจทก์ได้ชักยอกเงินและทรัพย์สินของโจทก์ไป ที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 เป็นการใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินจากผู้ที่ไม่มียุติกรรมของโจทก์ไว้ตาม ป.พ.พ. ม. 1336 ซึ่งไม่มีกำหนดเวลาให้เจ้าของทรัพย์สินใช้สิทธิเช่นนี้ เว้นแต่จะถูกจำกัดด้วยอายุความได้สิทธิ การที่จำเลยที่ 2 ที่ 3 คำประกันจำเลยที่ 1 มูลหนี้ของจำเลยทั้งสองเกิดจากสัญญาหาได้เกิดจากการละเมิดอันมีอายุความ 1 ปีไม่ เมื่อคดีสำหรับจำเลยที่ 1 ยังไม่ขาดอายุความ ข้ออ้างของจำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ต่อสู้วาคดีของโจทก์ขาดอายุความ จึงฟังไม่ขึ้น

740/2526 การประปานครหลวงโจทก์เป็นนิติบุคคล มีผู้ว่าการเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบเป็นผู้แทน เมื่อมีการกระทำละเมิดต่อโจทก์เกิดขึ้น จะมีการเสนอเรื่องขึ้นไปตามลำดับชั้น หากตกลงกันได้ก็ไม่ต้องเสนอต่อไป แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้จึงต้องเสนอถึงผู้ว่าการ เมื่อผู้ว่าการยังไม่ทราบตามรายงานที่เสนอมาตามลำดับ อายุความละเมิด 1 ปีก็ยังไม่เริ่มนับ

767/2526 โจทก์ขอให้ศาลหมายเรียกจำเลยร่วมเข้ามาในคดี

เพื่อใช้ค่าทดแทนในฐานะผู้รับประกันภัยค่าจุน จำเลยร่วมจะยกอายุความ
ละเมิดมาใช้ไม่ได้ เพราะเป็นการฟ้องตามสัญญาประกันภัย เมื่อปรากฏว่า
ขณะที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้เรียกจำเลยร่วมเข้ามาเป็นคู่ความยังไม่พ้นกำหนด
2 ปี นับแต่วันวินาศภัย คดีโจทก์จึงยังไม่ขาดอายุความ

781/2526 จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานที่ดินจังหวัดประมาทเดินเล่อ
เป็นเหตุให้ผู้ได้บังคับบัญชาเบียดบังเอาเงินของกรมที่ดินโจทก์ไป เมื่อ
คณะกรรมการสอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบในทางแพ่งทำรายงาน กองวิชาการ
ทำความเข้าใจเสนออธิบดีกรมที่ดินว่า ควรสั่งให้คณะกรรมการสอบสวน
เพิ่มเติม อธิบดีมีคำสั่งเห็นชอบด้วย แสดงถึงการรับทราบรายงานการ
สอบสวนนั้นแล้ว ต้องถือว่าโจทก์รู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนใน
วันที่อธิบดีมีคำสั่ง โจทก์ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันมีคำสั่งดัง
กล่าว คดีโจทก์เฉพาะตัวจำเลยจึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. ม. 448 แล้ว

1770/2526 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยโจทก์ จ่ายเงิน
ค่าจองการติดตั้งโทรศัพท์คืนจำเลยที่ 1 เป็นการชำระช้อน จึงตั้งคณะ
กรรมการสอบสวนพนักงานของโจทก์เพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบในทางแพ่ง
ผู้อำนวยการของโจทก์ทราบรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการฯ ซึ่ง
ระบุว่าจำเลยที่ 2 ถึงที่ 8 อยู่ในข่ายต้องรับผิดชอบ เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม
2518 แม้จะมีข้อขัดแย้งอันเกี่ยวกับความรับผิดชอบของจำเลยที่ 7 และที่ 8
ซึ่งโจทก์มีความเห็นไปทางคณะกรรมการการบริหารงานด้านปฏิบัติการ
แต่ในที่สุดก็ยอมรับและปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน
จึงต้องถือว่าโจทก์รู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนนับแต่วันที่ 14 ตุลาคม
2518 โจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2520 พ้นกำหนดเวลา 1 ปี
คดีเฉพาะจำเลยที่ 2 ถึงที่ 8 จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. ม. 448 วรรค
แรกแล้ว

2474/2526 โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยจัดการป้องกันความเสี
หายอันเกิดแก่ความอยู่มั่นแห่งที่ดินของโจทก์ ที่ติดต่อกับที่ดินที่จำเลยชุด
มิใช่เรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดโดยตรง จึงไม่อยู่ในบังคับแห่ง

อายุความ 1 ปี ตาม ม. 448

2700/2526 โจทก์ฟ้องคดีละเมิดภายใน 1 ปีแล้ว อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่จนกว่าคดีจะได้วินิจฉัยถึงที่สุดหรือเสร็จไปโดยประการอื่นตาม ป.พ.พ. ม. 175 แม้โจทก์จะยื่นฟ้องเพิ่มเติมเรียกค่าเสียหายเพิ่มเมื่อพ้น 1 ปี นับแต่วันละเมิด แต่ก่อนวันที่ศาลชี้สองสถาน โจทก์จึงเสนอคำฟ้องเพิ่มเติมได้ตาม ป.ว.พ. ม. 179 ฟ้องเพิ่มเติมไม่ขาดอายุความ

คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2527

มาตรา 420 ละเมิด

45/2527 อัยการฟ้องจำเลยว่าทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาทเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของโจทก์ในคดีนี้เสียหาย ซึ่งโจทก์คดีนี้เข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีอาญาดังกล่าวด้วย คดีนี้จึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาเมื่อคดีอาญา ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ยกฟ้องถึงที่สุดแล้วก่อนศาลอุทธรณ์จะพิพากษาคดีนี้ ศาลอุทธรณ์จำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญาตาม ป.ว.อ. ม. 46 ฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์ เมื่อศาลอุทธรณ์ยังคงพิพากษาให้จำเลยใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ ศาลฎีกาต้องพิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง

56/2527 การฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดอันเกิดจากความประมาทเลินเล่อในคดีแพ่งนั้น ต่างกับการฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานกระทำผิดอาญาโดยประมาท ซึ่งโจทก์จะต้องบรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างจำเลยกระทำผิดโดยแน่ชัด สำหรับคดีแพ่ง เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องแสดงว่าการละเมิดของผู้ทำละเมิดเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ก็พอทำให้เข้าใจได้แล้วว่าข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาโจทก์มีอย่างไร

283/2527 จำเลยส่งเงินที่ ม. พนักงานของจำเลยมีสิทธิได้รับไปตามหมายบังคับคดีของศาล และตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี

เพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเป็นไปตามกฎหมายจึงไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์

468/2527 โจทก์อายุเกินกว่า 80 ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพทำมา มา 10 กว่าปีแล้ว อยู่กับ อ. บุตรโจทก์ซึ่งเป็นคนทำนาและค้าขายข้าว มีการปลูกบ้านใหม่อีกหลังติดกับเป็นแฝด จำเลยเข้าใจโดยสุจริตว่า อ. ลูกหนี้จำเลยตามคำพิพากษาเป็นคนปลูกบ้านหลังใหม่ การที่จำเลยนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดบ้านพิพาทของโจทก์ เป็นการใช้สิทธิในการบังคับคดีตามกฎหมายโดยสุจริต หากได้มีเจตนาถ่วงง้อหรือกระทำความประมาทเลินเล่อเพื่อให้โจทก์เสียหายแต่อย่างใดไม่ การกระทำของจำเลยไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์

771/2527 โจทก์ซึ่งเป็นสถาปนิกรับจ้างออกแบบบ้านให้จำเลยที่ 1 ก็มีหน้าที่โดยอัตโนมัติที่จะต้องตรวจสอบการดำเนินการก่อสร้างและให้คำแนะนำแก่ผู้ดำเนินการหรือผู้ควบคุมงานรวมทั้งผู้รับเหมาก่อสร้าง ทั้งนี้เพื่อให้รูปแบบที่ก่อสร้างออกมาตรงตามสถาปัตยกรรมที่โจทก์เป็นผู้ออกแบบไว้ เมื่อบ้านชำรุดเพราะมีการทรุดตัวของฐานรากไม่เท่ากัน การที่จำเลยที่ 1 ร้องเรียนกล่าวหาโจทก์ จึงเป็นสิทธิตามกฎหมาย ไม่มีข้อเท็จจริงที่จะถือว่าจำเลยมีเจตนาถ่วงง้อหรือทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ส่วนผลของการร้องเรียน คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม (ก.ส.) จำเลย จะมีมติลงโทษโจทก์หรือไม่ จำเลยที่ 1 ไม่ได้เกี่ยวข้องด้วย จึงไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์

1080/2527 ข้อบังคับของการไฟฟ้านครหลวงจำเลยที่ 1 ระบุความรับผิดชอบของผู้ใช้ไฟฟ้าไว้ว่า จะต้องรับผิดชอบชำระค่าไฟฟ้าจนกว่าจะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรบอกเลิกหรือโอนการใช้ไฟฟ้าให้จำเลยที่ 1 ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน ดังนั้น การที่โจทก์ซึ่งเป็นผู้ใช้ไฟฟ้าขอให้จำเลยที่ 1 งดจ่ายกระแสไฟฟ้าชั่วคราวสำหรับดีกแถวของโจทก์ที่ให้บริการคนอื่นเช่า จึงไม่เป็นการบอกเลิกการใช้ไฟฟ้า หากมีผลให้จำเลยที่ 1 จำต้องปฏิบัติตามไม่ โจทก์ต้องรับผิดชอบชำระค่ากระแสไฟฟ้าที่ได้ใช้ไปใน

ศึกแควดั่งกล่าว ไม่ว่าโจทก์จะเป็นผู้ใช้เองหรือผู้เช่าเป็นผู้ใช้ก็ตาม การกระทำของจำเลยที่ 1 ไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์

1143,1144/2527 เดิมโจทก์และ ส. ต่างเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนซึ่งเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้ารูปนั้นเด้าคู่ ต่อมาโจทก์และ ส. ได้ทำสัญญาแบ่งทรัพย์สินกัน โดย ส. ยินยอมให้โจทก์ขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าพิพาทซึ่งมีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้ารูปน้ำเด้าคู่ดังกล่าว แต่ในระหว่างที่โจทก์ดำเนินการขอจดทะเบียนนั้น ส. ได้โอนสิทธิในเครื่องหมายการค้ารูปน้ำเด้าคู่ให้แก่บริษัทจำเลย ซึ่งมี ส. เป็นกรรมการ แล้วบริษัทจำเลยได้คัดค้านการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าพิพาทต่อนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า เมื่อปรากฏว่าเครื่องหมายการค้าพิพาท มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้ารูปน้ำเด้าคู่ของบริษัทจำเลย จนถึงนับได้ว่าเป็นการลวงสาธารณชนดังบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้าฯ ม. 16 วรรคแรก แล้ว นายทะเบียนมีสิทธิที่จะไม่รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของโจทก์ได้ เพราะนอกจากจะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเดียวกันหรือเกือบเหมือนกัน ดังเช่นที่บัญญัติไว้ใน ม. 18 แล้ว ม. 16 วรรคแรก มีเจตนารมณ์ต้องการคุ้มครองประโยชน์ของสาธารณชน เมื่อเครื่องหมายการค้าใดเข้าลักษณะที่บัญญัติไว้แล้ว ห้ามนายทะเบียนรับจดทะเบียนโดยไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ก่อน มีสิทธิคัดค้านการจดทะเบียนของโจทก์หรือไม่ และใช้สิทธิโดยชอบหรือไม่ รวมทั้งคำวินิจฉัยของนายทะเบียนเกิดจากการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของผู้ที่จดทะเบียนไว้ก่อนหรือผู้รับโอนหรือไม่

1361/2527 โจทก์เป็นบริษัทจำกัดที่ต่างประเทศ เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้ารายพิพาทซึ่งจดทะเบียนที่ต่างประเทศ และได้ใช้เครื่องหมายการค้าพิพาทกับสินค้าของโจทก์มาก่อนจำเลย จึงมีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนเครื่องหมายการค้ารายพิพาทได้

1443/2527 โจทก์เป็นลูกจ้างโรงงานกระสอบซึ่งจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของ ขณะโจทก์ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีได้ลงชื่อและประทับตรา โรงงานฯ รับทราบการโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งห้าง จ. และห้าง ม. โอนสิทธิ การรับเงินค่าปอจากโรงงานให้แก่บริษัท ท. อันมีผลผูกพันตามกฎหมาย ที่โรงงานจะต้องจ่ายเงินให้แก่บริษัท ท. เท่านั้น การที่โจทก์จ่ายเงินให้ห้าง ทั้งสองแทนที่จะจ่ายให้บริษัท ท. เป็นเหตุให้บริษัท ท. มีหนังสือทวงถาม จากจำเลย จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อและก่อให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่จำเลย จำเลยจึงมีสิทธิใช้อำนาจตามระเบียบ เลิกจ้างโจทก์ โดยไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยและสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าได้ และถือไม่ได้ว่าเป็นการเลิกจ้างไม่เป็นธรรม

1530/2527 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยขับรถยนต์คันหมายเลขทะเบียน 7 ข-4075 โดยประมาท ชนรถยนต์ที่โจทก์รับประกันภัยไว้เสียหาย โจทก์ ได้ใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยไปแล้ว จึงรับช่วงสิทธิเรียกร้องเอาแก่ จำเลย แม้ทางพิจารณาจะได้ความว่ารถยนต์ที่จำเลยขับเป็นคันหมายเลข ทะเบียน 7 ข-4095 ซึ่งแตกต่างกับที่กล่าวในฟ้องก็ตาม ก็เป็นเพียงการ แตกต่างเกี่ยวกับเลขทะเบียนรถยนต์เท่านั้น ข้อสำคัญแห่งประเด็นอยู่ที่ ว่าจำเลยได้ขับรถยนต์โดยประมาท ชนรถยนต์ที่โจทก์รับประกันภัยหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยประมาท ก็ชอบที่จะให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย แก่โจทก์ได้

1705/2527 การที่โจทก์ไม่ได้รับมอบรถยนต์ที่ซื้อจากบริษัทผู้ รับเงินตามตั๋วแลกเงินพิพาท มิใช่ความเสียหายโดยตรงอันเกิดจากการ กระทำของจำเลยและพฤติการณ์ของจำเลยที่ส่งตั๋วแลกเงินพิพาทไปเรียก เก็บเงินจากธนาคารผู้จ่าย ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์อันจะ ทำให้โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยได้

1783/2527 ที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์อยู่ในอำนาจดูแล ปกป้องรักษาของนายอำเภอท้องที่ แม้โจทก์จะมีชื่อเป็นผู้ครอบครอง และ ทำประโยชน์ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ แต่เมื่อนายอำเภอได้แย้ง

ว่าที่พิพาทเป็นที่สาธารณะ และดำเนินการที่จะเพิกถอนหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ของโจทก์ ก็ชอบที่โจทก์จะฟ้องร้องนายอำเภอ เพื่อขอให้ ระวังการกระทำอันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ เพราะโจทก์จะเสียสิทธิ ในที่พิพาทหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่าพิพาทเป็นที่สาธารณะหรือไม่ มิใช่อยู่ที่การกระทำของจำเลย ซึ่งไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับที่อันเป็น สาธารณประโยชน์ และถึงหากจำเลยจะมาช่วยเหลือในการรังวัดปักเขต ด้วย ก็ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำละเมิดต่อโจทก์

2254/2527 สินค้าของกลางเป็นสินค้าที่โจทก์ซื้อจากตลาดใน เขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฟังไม่ได้ว่าเป็นสินค้าที่นำเข้ามา ในราชอาณาจักรโดยยังมีได้เสียภาษีศุลกากร เจ้าหน้าที่ย่อมไม่มีอำนาจ ยึด จำเลยจะไม่คืนสินค้าให้แก่โจทก์ โดยอ้างว่าตกเป็นของแผ่นดินแล้วตาม พ.ร.บ. ศุลกากรฯ ม. 29 หาได้ไม่ เพราะกรณีไม่ต้องด้วยบทบัญญัติดังกล่าว การที่จำเลยไม่ยอมคืนสินค้าให้แก่โจทก์จึงเป็นการไม่ชอบ

จำเลยที่ 1 มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติราชการตามบังคับบัญชาของ กรมศุลกากรจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นนิติบุคคล และจำเลยที่ 1 ได้ปฏิบัติการไป ตามอำนาจหน้าที่ในราชการของจำเลยที่ 2 ตามปกติ จำเลยที่ 1 จึงไม่ ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว

2342/2527 การขับรถยนต์จะผ่านทางรถไฟ แม้ไม่มีป้าย สัญญาณ “หยุด” บอกไว้ แต่ก็มีป้ายบอกเครื่องหมายว่ามีทางรถไฟข้างหน้า แสดงไว้ จึงควรใช้ความระมัดระวังดูความปลอดภัยให้แน่เสียก่อน โดยชะลอความเร็วและหยุดรถมองซ้ายและขวา ต่อเมื่อเห็นว่าปลอดภัย แล้วจึงขับต่อไป แต่ไม่ปรากฏว่าได้ปฏิบัติตามดังกล่าว เมื่อรถยนต์ที่จำเลยขับ ชนกับรถไฟ จึงเป็นความประมาทของจำเลย

2412/2527 โจทก์และจำเลยเป็นบุตรของจำเลยร่วม ทั้งสาม ต่างเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินร่วมกัน โจทก์ต้องการโฉนดมาเพื่อทำ นิติกรรมจำหน่ายส่วนของตน และเข้าใจว่าจำเลยเป็นผู้เก็บโฉนดไว้ไม่ ยอมมอบให้ จึงฟ้องจำเลยขอให้ส่งโฉนดโฉนดและเรียกค่าเสียหาย

ความปรากฏแก่ศาลว่าจำเลยร่วมเป็นผู้เก็บรักษาโฉนดไว้ ดังนี้ จึงเป็นการสมควรและจำเป็น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่ศาลจะมีคำสั่งเรียกจำเลยร่วมเข้ามาในคดีตาม ป.พ.พ. ม. 57 (3) (ข) และพิพากษาบังคับจำเลยร่วมให้รับผิดชอบฟ้องของโจทก์ได้

2483/2527 จำเลยที่ 1 เป็นข้าราชการกรมพัฒนาที่ดินจำเลยที่ 4 ข้าราชการซึ่งใช้ในราชการของจำเลยที่ 4 ไปส่ง น. กับพวก บุคคลภายนอกที่มาหาจำเลยที่ 1 เพื่อปรึกษาเรื่องจัดงานสังสรรค์แล้ว น. เกิดปวดท้องเนื่องจากมีประจำเดือน จำเลยที่ 1 ขับรถด้วยความประมาท เลี้ยวเล่อนกับรถยนต์ที่โจทก์รับประกันภัยไว้เสียหาย ดังนี้ เป็นเรื่องทำไปโดยความเอื้อเพื่อส่วนตัวของจำเลยที่ 1 เอง มิใช่เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่แต่อย่างใด จำเลยที่ 4 จึงไม่ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่จำเลยที่ 1 ก่อขึ้นแก่โจทก์ด้วย

2584/2527 การรถไฟแห่งประเทศไทยเป็นผู้จ่ายเงินตามฎีกาเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง เงินต่าง ๆ ตามที่กองบังคับการตำรวจรถไฟเป็นผู้ตั้งฎีกาเพื่อนำไปจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจรถไฟตามสิทธิ แต่ ร.ต.อ. บ. สมุห์บัญชีของกองบังคับการตำรวจรถไฟได้ทุจริตเบียดบังยกยอกเงินตามฎีกาทั้งหมดไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย ดังนี้ การรถไฟฯ ซึ่งเป็นเจ้าของเงินงบประมาณที่เบิกจ่ายดังกล่าวจึงถือว่าเป็นผู้เสียหาย ไม่ใช่กรมตำรวจ โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าสังกัด โจทก์ไม่ใช่เจ้าของเงิน ไม่ถือว่าโจทก์เป็นผู้เสียหาย อันจะมีอำนาจฟ้องเรียกคืนเงินดังกล่าวจากจำเลยได้

2597/2527 จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างและมีหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบการปฏิบัติงานของ จ. ละเลยไม่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ จ. อันเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ จ. ทุจริตเบียดบังรายได้ของโจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายอันเป็นการละเมิดนั้น โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าเสียหายต่อศาลแรงงานได้ แต่เมื่อโจทก์รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว โจทก์มาฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนด 1 ปี คดีโจทก์

จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. ม. 448 วรรคแรก โดยมีต้องคำนึงว่าโจทก์ จะทราบจำนวนค่าเสียหายที่ถูกต้องแท้จริงแล้วหรือไม่

2736/2527 การที่โจทก์กระทำการอันมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืน พ.ร.บ. แร่ฯ มิได้มีการดำเนินคดีให้มีการลงโทษโจทก์ตาม พ.ร.บ. แร่ฯ ม. 138 รัฐมนตรีจึงไม่มีอำนาจสั่งเพิกถอนประทานบัตรของโจทก์ การที่ จำเลยสั่งเพิกถอนประทานบัตรที่ออกให้โจทก์ จึงเป็นการไม่ชอบด้วย กฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่อาจทำเหมืองได้ต่อไปจนสิ้น กำหนดตามประทานบัตร โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายจากการทำละเมิดของจำเลยได้

2834/2527 รถยนต์บรรทุกของโจทก์ที่ 2 ตกแม่น้ำเพราะไม่มี กำลังพ้อ ไหลลอยหลังตกลงไปเองเนื่องจากบรรทุกน้ำหนักเกินพิกัดไป มาก ไม่ใช่เพราะแพขนานยนต์ของจำเลยถอยออกจากท่าขณะรถยนต์ กำลังแล่นขึ้น หรือเพราะลวดสลิงหลุดขาดแต่ประการใด จำเลยจึงไม่ต้อง รับผิดชอบโจทก์

3109,3110/2527 ภัยพิบัติของบริษัทโจทก์เปิดทำการตลอด 24 ชั่วโมง จำเลยซึ่งเป็นผู้จัดการทำงานเฉพาะเวลาทำงานปกติหยุดวัน เสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดตามประเพณี การที่จำเลยเก็บบุญแจตุ๋นรักษไว้ ในลิ้นชักโต๊ะทำงานของจำเลยโดยไม่ให้ผู้มีหน้าที่เปิดปิดตู้รักษานำบุญแจ ตุ๋นติดตัวกลับบ้าน จึงเป็นการใช้ความระมัดระวังตามที่วิญญูชนพึงกระทำแล้ว เมื่อคนร้ายฉกลิ้นชักโต๊ะนำบุญแจไปไขตู้รักษานำเอาเงินไป จำเลยจึงไม่ได้ กระทำละเมิดต่อโจทก์

3489/2527 จำเลยที่ 4 ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกการเงิน ของโจทก์ เป็นผู้บังคับบัญชาของจำเลยที่ 1 ที่ 2 เงินที่ขาดหายไปโดย การกระทำทุจริตของจำเลยที่ 1 ที่ 2 เป็นเงินที่ผ่านเข้ามาในแผนกการ เงินตามสายงาน หากจำเลยที่ 4 ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามคำสั่งของ โจทก์จำเลยที่ 1 ที่ 2 ก็ไม่อาจทุจริตได้ การที่จำเลยที่ 4 ละเลยไม่ปฏิบัติ หน้าที่ตามที่ตนมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติจนเป็นเหตุให้เงินของโจทก์ขาดหายไป

โดยการทุจริตของผู้ได้บังคับบัญชาเช่นนี้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดย
ประมาทเลินเล่อ จำเลยที่ 4 จึงต้องชดใช้ค่าเสียหายให้โจทก์

มาตรา 421 ละเมิด ใช้สิทธิให้เกิดเสียหาย

657/2527 โจทก์มีความสัมพันธ์กับ พ. ถึงขนาดแสดงออกต่อ
บุคคลทั่วไปว่าเป็นภริยา พ. และให้ พ. ชำระหนี้แทนโจทก์ เมื่อจำเลย
บังคับคดียึดทรัพย์โจทก์แล้ว พ. ร้องจัดทรัพย์ว่าเป็นของตน ทั้ง ๆ ที่มี
พฤติการณ์ดังกล่าว จำเลยจึงฟ้องโจทก์กับ พ. เป็นคดีอาญาข้อหาโกงเจ้า
หนี้ และเบิกความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องว่า โจทก์เป็นภริยาลับ พ. อยู่กิน
กันอย่างไม่เปิดเผย นาน ๆ ไปมาหาสู่กันครั้ง จึงเป็นถ้อยคำของคู่ความ
ในกระบวนการพิจารณาในศาลเพื่อประโยชน์แก่คดีของจำเลยเอง และ
เป็นการกระทำไปโดยทุจริต จึงไม่เป็นการใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดความ
เสียหายแก่บุคคลอื่น ไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์

949/2527 การที่จำเลยเพิ่มข้อความบนกล่องบรรจุ ฉลากยา
และสิ่งพิมพ์ที่ใช้โฆษณาสินค้ายาที่จำเลยผลิตจำหน่าย ภายใต้เครื่องหมาย
การค้าของจำเลยว่า “ขนานแท้” ก็ดี “ห่างเก่า” ก็ดี และ “ระวังยาเลียน
แบบ” ก็ดี เป็นการใช้สิทธิโดยชอบธรรม หาเป็นการละเมิดต่อโจทก์แต่
ประการใดไม่ ส่วนการที่โจทก์ได้ส่งตัวแทนไปบอกร้านขายยาทั่วไปรวม
ทั้งลูกค้าของจำเลยว่ายยาของจำเลยเป็นของปลอมขายไม่ได้ หากขายจะ
ถูกจับฐานขายยาปลอม และถ้าจำเลยต้องแพคดีก็ไม่มีสิทธิขายยาที่ผลิต
ออกจำหน่าย ภายใต้เครื่องหมายการค้าของจำเลย ทำให้ลูกค้าไม่ยอมซื้อ
ยาของจำเลยเพิ่มเติม และที่ซื้อไว้แล้วก็ไม่ยอมชำระราคา หรือรอให้คดี
เสร็จเสียก่อนจึงจะชำระราคานั้น ถือได้ว่าเป็นการใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิด
เสียหายแก่บุคคลอื่น ตาม ป.พ.พ. ม. 421 เป็นการละเมิดต่อจำเลย

มาตรา 425 ละเมิด นายจ้างรับผิดชอบ

317/2527 บ. ทำสัญญาชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ในนาม

ของตนเองในฐานะผู้ค้าประกัน ป. ลูกจ้างของจำเลย ในกรณีที่ลูกจ้างก่อให้เกิดความเสียหายแก่จำเลย สัญญาดังกล่าวจึงเป็นสัญญาระหว่างโจทก์กับ บ. ซึ่ง บ. ได้ทำกับโจทก์โดยคิดว่าตนจะได้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญาที่กระทำไว้แก่จำเลย ไม่ปรากฏว่าได้ทำในฐานะเป็นตัวแทน ป. หรือจำเลย สัญญาประนีประนอมยอมความฉบับนี้จึงไม่มีผลระงับข้อพิพาทในมูลละเมิดที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

1367/2527 จำเลยที่ 2 เป็นนายจ้างจะต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งจำเลยที่ 1 ได้กระทำไปในทางการที่จ้างจำเลยที่ 2 จึงอยู่ในฐานะเป็นลูกหนี้เช่นเดียวกับจำเลยที่ 1 หน้าที่โจทก์ฟ้องเป็นหนี้อันเกิดแต่มูลละเมิด จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นลูกหนี้อย่อมได้ชื่อว่าผิดนัดมาแต่เวลาที่จำเลยที่ 1 ทำละเมิด ดังนั้น โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวและแจ้งถึงค่าเสียหายให้จำเลยที่ 2 ชำระหนี้ก่อนฟ้องคดี

1485/2527 ประเด็นข้อพิพาทโดยตรงในคดีก่อนกับคดีนี้เป็นอย่างเดียวกันว่า ส. ลูกจ้างของโจทก์หรือจำเลยที่ 1 คดีนี้เป็นฝ่ายขับรถยนต์โดยประมาท แม้ว่าในคดีก่อนกรมทางหลวงจะเป็นโจทก์ฟ้องโจทก์กับ ส. และจำเลยที่ 1 ที่ 2 คดีนี้เป็นจำเลยด้วยกันก็ตาม ก็ต้องถือว่าโจทก์เป็นคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลในคดีก่อนด้วย หากจำเป็นต้องเป็นโจทก์จำเลยคนละฝ่าย จึงจะถือว่าเป็นคู่ความไม่ คำพิพากษาในคดีก่อนจึงมีผลผูกพันโจทก์คดีนี้ว่า จำเลยที่ 1 ไม่ได้ขับรถยนต์บรรทุกโดยประมาทดังข้ออ้างในฟ้อง เป็นความประมาทของรถยนต์บรรทุกน้ำมันอีกคันหนึ่ง โจทก์จะโต้แย้งว่าจำเลยที่ 1 เป็นฝ่ายประมาทหาได้ไม่

2508/2527 คำสั่งของจำเลยเป็นเรื่องภายในอยู่ในความรู้เห็นของจำเลยโดยเฉพาะ จำเลยมิได้นำสืบให้เห็นว่าที่ ส. มอบลูกกุญแจรถให้ ธ. และ ธ. ขับรถไปจนเกิดเหตุ เป็นการกระทำโดยผลकारของทั้งสองหาใช่กระทำไปตามคำสั่งหรือการมอบหมายของจำเลยไม่ เมื่อ ธ. เป็นลูกจ้างจำเลยได้รับมอบกุญแจจากผู้รักษากุญแจ แล้วขับรถจากที่จอดเพื่อไปเก็บजनชนโจทก์ ถือได้ว่า ธ. ขับรถในทางการที่จ้างของจำเลย จำเลยต้อง

ร่วมรับผิดชอบด้วย

3444/2527 สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 2 มีเจตนามุ่งหมายที่จะระงับข้อพิพาทที่จำเลยที่ 2 มีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายร่วมกับจำเลยที่ 1 ในฐานะที่เป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 ซึ่งได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ในทางการที่จ้าง จึงมีผลให้สิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่มีต่อจำเลยที่ 2 ในมูลละเมิดระงับสิ้นไป โดยโจทก์ได้สิทธิเรียกร้องใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ เมื่อสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นจำเลยที่ 3 มิได้ร่วมลงชื่อด้วย จำเลยที่ 3 ในฐานะผู้รับประกันภัยจึงยังต้องรับผิดชอบตามกรรมธรรม์ประกันภัยต่อโจทก์จนกว่าโจทก์จะได้รับการชดใช้ค่าเสียหายจากจำเลยที่ 2 ผู้เอาประกันภัยครบถ้วนตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

มาตรา 426 ละเมิด นายจ้างไล่เบียด

1712/2527 แม้รถยนต์ชนกันจะเกิดจากจำเลยถูกจ้างโจทก์ทำละเมิด รถยนต์ของโจทก์ที่จำเลยขับมีสภาพบกพร่องห้ามล้อไม่ดี แต่โจทก์ก็ไม่ใช่คู่กรณีผู้ได้รับความเสียหายจากการทำละเมิดของจำเลย จึงไม่ใช่เรื่องโจทก์เป็นผู้เสียหายและมีส่วนทำผิดก่อให้เกิดความเสียหาย ซึ่งจะต้องปรับด้วย ป.พ.พ. ม. 442, 223 เพื่อเฉลี่ยความรับผิดชอบตามข้อต่อสู้ของจำเลย กรณีเป็นเรื่องโจทก์ต้องร่วมรับผิดชอบในฐานะนายจ้างชดใช้ค่าเสียหาย แล้วใช้สิทธิไล่เบียดตาม ม. 425, 426 เท่านั้น จำเลยต้องชำระค่าเสียหายที่โจทก์จ่ายให้บุคคลภายนอกไปเต็มจำนวน

มาตรา 427 ละเมิด ตัวการรับผิดชอบ

1071/2527 โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยที่ 2 เป็นเจ้าของรถยนต์รับจ้างสาธารณะ และนำไปวิ่งรวมกับจำเลยที่ 3 โดยจำเลยที่ 2 และที่ 3 ได้ว่าจ้างให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้ขับขี่ หรือจำเลยที่ 3 ยอมให้จำเลยที่ 1 ขับ จำเลยที่ 3 ออกแสดงเป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 โดยการขับรถ

ดังกล่าวซึ่งมีตราหรือเครื่องหมายอันเป็นสัญลักษณ์ของจำเลยที่ 3 ติดอยู่ที่ประตูด้านหลังรถ และยังบรรยายฟ้องต่อไปอีกว่า จำเลยที่ 2 และที่ 3 มีผลประโยชน์ร่วมกันในการใช้รถยนต์ดังกล่าวรับจ้างขนส่งผู้โดยสารจำเลยที่ 2 จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 3 ด้วย แสดงให้เห็นว่านอกจากฟ้องขอให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 รับผิดชอบเป็นนายจ้างของจำเลยที่ 1 แล้วยังขอให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบในฐานะเชิดให้จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 3 ด้วย

2258/2527 องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำเลยที่ 3 ได้เช่ารถยนต์ของจำเลยที่ 2 มาใช้ในการเดินรถโดยสารของตน โดยมีจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 2 เป็นคนขับ ดังนี้ ถือได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 เมื่อจำเลยที่ 1 ขับรถยนต์โดยสารโดยประมาทจนโจทก์ได้รับบาดเจ็บ จำเลยที่ 3 ต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำละเมิดของจำเลยที่ 1 ด้วย

แต่นายจ้างของโจทก์จะได้จ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลให้แก่โจทก์ไปแล้ว ก็หาทำให้จำเลยที่ 1 ผู้กระทำละเมิดต่อโจทก์พ้นความรับผิดชอบในการชดเชยค่ารักษาพยาบาลไม่ โจทก์มีสิทธิฟ้องเรียกค่ารักษาพยาบาลจากจำเลยทั้งสาม

มาตรา 429 ละเมิด บิดามารดารับผิด

605/2527 ฟ้องว่าจำเลยที่ 3 ทำร้าย พ. บุตรโจทก์ถึงขาหักเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย จำเลยที่ 1 ที่ 2 ต้องร่วมรับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งในฐานะบิดามารดาจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นผู้เยาว์และในฐานะเป็นผู้รับจ้างเลี้ยงดู พ. ไม่ระมัดระวังตามหน้าที่และวิชาชีพ ปลดปล่อยละเลยให้ พ. ถูกทำร้าย ดังนี้ข้อสำคัญอันเป็นมูลให้โจทก์ฟ้องก็คือจำเลยที่ 3 ทำร้าย พ. เท่านั้น หาได้เลยไปถึงกรณี พ. หกล้มเองไม่ ประเด็นที่ว่า พ. หกล้มจนขาหักเป็นเพราะจำเลยที่ 1 ที่ 2 ในฐานะผู้รับจ้างเลี้ยงดูประมาทเลินเล่อหรือไม่จึงไม่มี ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจยกประเด็นดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องนอกฟ้องขึ้นวินิจฉัยให้จำเลยที่ 1 ที่ 2 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

1697/2527 ข้อเท็จจริงในคดีอาญาฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 รับของโจรสายไฟฟ้า 168 เมตร จะต้องรับผิดชอบชำระเงินให้แก่โจทก์ 2,361 บาท ดังนั้น เมื่อจำเลยที่ 2 ในฐานะบิดาของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้เยาว์ถูกฟ้องให้รับผิดชอบในทางแพ่ง จำเลยที่ 2 คงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ในจำนวนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ตาม ป.พ.พ. ม. 429 แม้จำเลยที่ 2 จะเคยทำหนังสือรับชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ไว้เป็นจำนวนเงิน 14,463.75 บาทก็ตาม ก็หาต้องรับผิดชอบตามจำนวนเงินในหนังสือดังกล่าวไม่ เพราะเกินจำนวนเงินที่จำเลย 2 จะต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ตามกฎหมาย

มาตรา 437 ละเมิด ยานพาหนะ

904/2527 คำบรรยายฟ้องให้จำเลยในฐานะเจ้าของและผู้ครอบครองรถยนต์ ต้องรับผิดชอบฐานละเมิดต่อโจทก์ตาม ป.พ.พ. ม. 437 ไม่จำเป็นต้องระบุชื่อผู้ขับรถยนต์ว่าเป็นใคร ทั้งคำขอบังคับก็ขอให้บังคับจำเลยแต่ผู้เดียวเป็นผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย จึงเป็นคำฟ้องที่ชอบด้วย ป.พ.พ. ม. 172 เมื่อจำเลยไม่ได้ให้การว่าจำเลยไม่ใช่เจ้าของและผู้ครอบครองรถยนต์ คดีจึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยว่าขณะเกิดเหตุละเมิด จำเลยได้อยู่หรือนั่งมาในรถยนต์หรือไม่

มาตรา 438 ละเมิด ค่าสินไหมทดแทน

1604/2527 จำเลยที่ 2 เป็นศัลยแพทย์ตกแต่ง เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 เจ้าของคลินิก ทำศัลยกรรมตกแต่งจมูกของโจทก์ด้วยความประมาทเกินเด้อ เป็นเหตุให้จมูกอักเสบและมีเลือดคั่งที่หน้าผาก ต้องรักษาประมาณ 2 เดือนเศษ ดังนี้ จำเลยทั้งสองต้องชดใช้ค่าเสียหายในการที่โจทก์เจ็บปวดทรมาน ค่าขาดประโยชน์ในการทำมาหาได้ และค่ารักษาพยาบาลจากแพทย์อื่น

1742/2527 โจทก์บรรยายฟ้องว่า การที่จำเลยนำเครื่องหมายการค้าของโจทก์ไปใช้ ทำให้สาธารณชนเสื่อมความเชื่อถือในสินค้าของ

โจทก์ แม้โจทก์จะมีได้นำสืบให้เห็นว่าได้รับความเสียหายอย่างไร เพียงใด ศาลย่อมวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตาม ป.พ.พ. ม. 438

1991/2527 บาดแผลของ ช. เกิดจากการกระทำของจำเลย ที่ 1 ก่อนบุคคลอื่น ทั้งเป็นบาดแผลถาวรที่สามารถทำให้ ช. ถึงแก่ความตายได้ แม้จะมีบุคคลอื่นยิง ช. อีกสองแผลเป็นบาดแผลถาวร และอาจทำให้ถึงตายได้เช่นเดียวกัน เมื่อมีได้ร่วมกันโดยต่างคนต่างกระทำ จำเลยที่ 1 ก็ต้องรับผิดชอบในความเสียหายทั้งหมดอันเกิดจากการกระทำ ละเมิดของตน เป็นเหตุให้ ช. ถึงแก่ความตาย จะอ้างว่าบุคคลอื่นมีส่วน ทำละเมิดต่อ ช. มาเป็นเหตุลดหย่อนความรับผิดชอบของตนหาได้ไม่

2252/2527 ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตวัดจำเลยมาแต่เดิม โดย ตอนออกโฉนดได้นำรังวัดเข้าไปในที่ดินของวัด แต่ไม่ว่าจะได้โฉนด แสดงว่าที่ดินพิพาทเป็นที่โฉนดมาเป็นเวลานานเท่าใดก็ตาม ก็ไม่ทำให้ ผู้มีชื่อในโฉนดได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ออกโฉนดทับที่วัด ที่พิพาทยังคง เป็นของวัด

การออกโฉนดทับที่ดินพิพาทมิใช่การกระทำของโจทก์ และมิ การโอนกันมาแล้วหลายคน โจทก์ไม่มีโอกาสทราบเรื่องนี้ ทั้งโจทก์ครอบ ครองที่พิพาทต่อเนื่องมาจากเจ้าของคนก่อน เป็นการครอบครองที่พิพาท โดยสุจริต ทั้งจำเลยไม่ฟ้องทันทีที่โจทก์คัดค้านการรังวัดที่ดินของจำเลย ดังนี้ โจทก์ไม่ควรต้องใช้ค่าเสียหายให้จำเลย เว้นแต่โจทก์ไม่ปฏิบัติตาม คำพิพากษา

2736/2527 การที่โจทก์กระทำการอันมีลักษณะเป็นฝ่าฝืน พ.ร.บ. แร่ฯ มิได้มีการดำเนินคดีให้มีการลงโทษโจทก์ตาม พ.ร.บ. แร่ฯ ม. 138 รัฐมนตรีจึงไม่มีอำนาจสั่งเพิกถอนประทานบัตรของโจทก์ การที่จำเลยสั่ง เพิกถอนประทานบัตรที่ออกให้โจทก์ จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ไม่อาจทำเหมืองได้ต่อไปจนสิ้นกำหนด ตามประทานบัตร โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความ

เสียหายจากการทำละเมิดของจำเลยได้

3008,3009/2527 รถของโจทก์ถูกรถของจำเลยชนโดย
ประมาทขวางอยู่กลางถนน แล้วถูกรถของบุคคลอื่นชนซ้ำ โดยไม่ใช่
ความประมาทของบุคคลนั้น แม้จะก่อให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้น ก็เป็น
ผลโดยตรงอันเกิดจากความประมาทของฝ่ายจำเลยเป็นผู้ก่อขึ้นก่อน ดัง
นั้นจำเลยจึงต้องรับผิดชอบในผลอันนี้ด้วย

3278/2527 โจทก์มีสิทธิในเครื่องหมายการค้าคำว่า “BOSS”
ดีกว่าจำเลย จำเลยเป็นฝ่ายลอกเลียนเครื่องหมายการค้าของโจทก์ไปลง
ขาย ทำให้ผู้ซื้อสินค้าหลงผิดซื้อสินค้าจำเลย โดยเข้าใจผิดว่าเป็นของ
โจทก์ โจทก์ยอมเป็นฝ่ายได้รับความเสียหาย และฟ้องเรียกค่าเสียหายเอา
ได้ตาม พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2474 ม. 29 วรรคสอง และศาล
มีอำนาจกำหนดให้ตามสมควรแก่พฤติการณ์ได้

มาตรา 442 ละเมิด ผู้เสียหายผิดด้วย

542/2527 ยางรถยนต์บรรทุกแตก คนขับจึงจอดรถบนผิว
จราจรถนนที่เป็นทางตรงในเวลากลางคืนโดยไม่ให้สัญญาณไฟ แสงไฟสูง
ของรถเก๋งส่องได้ไกลไม่น้อยกว่า 50 เมตร การที่เพิ่งเริ่มมีรอยห้ามล้อ
ของรถเก๋งในระยะห่างรถบรรทุกประมาณ 30 เมตร แสดงว่าคนขับรถเก๋ง
ซึ่งขับด้วยความเร็วสูงเห็นรถบรรทุกในระยะกระชั้นชิด เหตุที่รถชนกันจึง
เกิดเพราะความประมาทของผู้ขับรถยนต์บรรทุกด้วย ดังนั้น ทั้งสองฝ่าย
มีความประมาทไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ค่าสินไหมทดแทนอันจะพึงใช้แก่กัน
จึงเป็นพับทั้งสองฝ่าย

2296/2527 ป. ลูกจ้างจำเลยนำถังแก๊สไปตั้งและต่อเข้าเตาแก๊ส
จนกระทั่งแก๊สพุ่งออกจากถังไปติดเปลวไฟที่เตาถ่าน น. เจ้าของบ้านซึ่ง
เป็นผู้เอาประกันภัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย การมีเตาถ่านที่กำลังต้มน้ำอยู่
ห่างประมาณ 1 เมตร แต่ น. ไม่ได้บอกให้ ป. ระมัดระวัง ก็เพราะโดย
ปกติการเปิดฝาคอรอบถังแก๊สเพื่อต่อแก๊สเข้าเตานั้นแก๊สจะไม่พุ่งออกจากถัง

และเตาด่านก็อยู่ห่างพอควร ไม่มีอะไรที่จะเป็นเหตุให้ น. จะต้องระมัดระวัง การที่ ป. เปิดฝากรอบถังแก๊ส แล้วแก๊สพุ่งออกซึ่งเป็นผิดปกติธรรมดา อันเกิดจากความประมาทเลินเล่อของ ป. ทำให้แก๊สพุ่งไปติดเปลวไฟที่เตาด่านแล้วไฟลุกลามไหม้ขึ้นไหม้บ้าน น. ทรมายืนที่ น. เอาประกันภัยไว้กับโจทก์เสียหาย น. จึงไม่มีส่วนประมาทด้วย จำเลยต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ซึ่งได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้รับประกันภัยไปแล้ว ในฐานะผู้รับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยตาม ป.พ.พ. ม. 880

2343/2527 แม่ พ.ร.บ. จัดวางการรถไฟและทางหลวง พ.ศ. 2464 ม. 73 จะมีได้บังคับให้การรถไฟต้องทำประตูหรือชิงช้าหรือทำราวกันขวางถนนที่ตัดผ่านทางรถไฟทุกถนนก็ตาม แต่เมื่อถนนตัดผ่านในกรณีพิพาทเกิดอุบัติเหตุรถยนต์ชนกับรถไฟบ่อย ๆ การรถไฟฯ โจทก์ก็ควรทำเครื่องปิดกั้นถนนไว้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยยิ่งขึ้น แต่ก็มีได้กระทำ ถือได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นโจทก์ก็มีส่วนประมาทอยู่ด้วย

มาตรา 443 ละเมิด ค่าขาดอุปการะ, ค่าปลงศพ

1991/2527 ช. อายุ 53 ปี มีสุขภาพดีและไม่มีโรคประจำตัว เป็นที่คาดหมายได้ว่าอาจมีอายุยืนยาวกว่า 60 ปีได้ ที่ศาลกำหนดให้ค่าขาดอุปการะแก่โจทก์ที่ 1 เดือนละ 8,000 บาท มีกำหนด 10 ปี จึงเป็นการพอสมควรและเหมาะสมแล้ว

ขณะ ช. ตาย ร. และ ก. บุตรมีอายุ 9 ปีเศษ และ 5 ปีเศษ ตามลำดับ ร. และ ก. ชอบที่จะได้รับชดใช้ค่าขาดไร้อุปการะตลอดไป จนกว่าอายุจะบรรลุนิติภาวะตาม ป.พ.พ. ม. 1564 กำหนดเวลาที่ได้รับชดใช้ค่าขาดไร้อุปการะแม้เกิน 10 ปี ก็เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หาเป็นการขัดกันกับกำหนดระยะเวลาที่โจทก์ที่ 1 ได้รับชดใช้ค่าขาดไร้อุปการะไม่ เมื่อ ร. และ ก. เจริญเติบโตขึ้นก็จำเป็นต้องได้รับการศึกษาสูงขึ้นและได้รับการเลี้ยงดูเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ที่ศาลคิดถัวเฉลี่ยค่า

ขาดไร้อุปการะตลอดไปจนกว่าจะบรรลุนิติภาวะเป็นเงินคนละ 25,000 บาทต่อปี จึงเป็นการพอสมควรและเหมาะสมแก่ฐานะของ ช. ผู้ตายแล้ว

ในวันฉาปนกิจศพ ช. มีการพระราชทานเพลิงศพมารดา และ ฉาปนกิจศพเด็กหญิง ท. บุตรผู้ตาย ซึ่งไม่เกี่ยวกับการกระทำละเมิดของ จำเลยที่ 1 รวมอยู่ด้วยก็ตาม แต่ความสำคัญอยู่ที่การจัดการศพ ช. ที่ ศาลให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบในสามของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปลงศพ จึง เป็นการเหมาะสมแล้ว

2195/2527 บรรยายฟ้องว่า โจทก์เป็นภรรยาโดยชอบด้วย กฎหมายของ อ. วันเกิดเหตุ อ. โดยสารเครื่องบินของจำเลยที่ 1 มา และนักบินซึ่งเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 1 กระทำในทางการที่จ้างโดย ประมาทเลินเล่อ ปราศจากความระมัดระวัง บินต่ำเกินไปก่อนถึง สนามบิน เป็นเหตุให้เครื่องบินชนโรงงานและ อ. เสียชีวิต เป็นเหตุให้ โจทก์ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดูตามกฎหมาย ดังนี้ ฟ้องไม่เคลือบคลุม

รายได้ปกติของสามีโจทก์ประมาณเดือนละ 45,000 บาท มี บุตรเกิดจากภรรยาเดิมที่จะต้องรับอุปการะเลี้ยงดู 1 คน และอาจมีบิดา มารดาที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูอยู่อีก โจทก์เองไม่มีบุตรกับสามี ศาล กำหนดค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูให้โจทก์เดือนละ 15,000 บาท แต่ให้ได้รับ คราวเดียวเป็นเวลา 10 ปี ซึ่งโจทก์อาจนำเงินนี้ไปแสวงหาผลประโยชน์ที่ มั่นคง เช่นฝากธนาคาร ก็จะได้ได้ดอกเบี้ยตลอดไปไม่น้อยกว่ารายได้ แต่ละเดือนที่โจทก์ควรจะได้จากสามี

มาตรา 444 ละเมิด ความเสียหายแก่กาย

2508/2527 โดยปกติยอมนำผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุส่งโรงพยาบาล ที่อยู่ใกล้ที่สุด เพื่อให้มีการรักษาพยาบาลรวดเร็วและทันท่วงที เมื่อโรง พยาบาลเอกชนอยู่ใกล้ที่สุด การที่โจทก์ได้เสียค่ารักษาพยาบาลในโรง พยาบาลเอกชนไปเพียงใด จึงเป็นค่าเสียหายโดยตรงซึ่งโจทก์ชอบที่จะได้ รับชดเชยคืนเต็มจำนวน แม้ค่ารักษาพยาบาลจะแพงกว่าโรงพยาบาลของ

มาตรา 448 ละเมิด อายุความ

1248/2527 จำเลยรื้อรั้วหลายครั้งโดยมิได้รับความยินยอมจากโจทก์ จึงเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ จำเลยทำหนังสือถึงโจทก์รับจะซ่อมรั้วเมื่องานที่จะต้องทำหลังแนวรั้วเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเป็นการรับสภาพต่อโจทก์ผู้เป็นเจ้าของนี้ตามสิทธิเรียกร้อง อายุความเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการที่จำเลยรื้อรั้วที่โจทก์รั้ว ก่อนวันที่ 13 ธันวาคม 2521 อันเป็นวันที่จำเลยทำหนังสือถึงโจทก์ จึงสะดุดหยุดลงตั้งแต่วันนั้น โจทก์ฟ้องเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2527 จึงไม่ขาดอายุความ

1277/2527 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยบุกรุกอยู่ในที่พิพาทต่อเนื่องตลอดมา คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายย้อนหลังไป 1 ปี นับแต่วันฟ้อง

1784/2527 ความเสียหายอันเกิดแต่การละเมิดด้วยความประมาทนั้น สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่วันละเมิด เมื่อความเสียหายของรถยนต์ที่โจทก์รับประกันภัยไว้ เกิดจากการละเมิดของลูกจ้างจำเลย เจ้าของรถยนต์จึงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายได้ ตั้งแต่วันเกิดเหตุ อายุความ 1 ปี ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันดังกล่าว โจทก์ได้รับช่วงสิทธิมาจากเจ้าของรถ ก็ต้องเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันเกิดเหตุเช่นเดียวกัน หากใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายเพิ่งเกิดขึ้น เมื่อพนักงานสอบสวนไม่ฟ้องคนขับรถยนต์ที่โจทก์รับประกันภัยในข้อหาขับรถโดยประมาทไม่

เมื่อโจทก์ทราบว่ารถยนต์บรรทุกคันเกิดเหตุเป็นของห้างหุ้นส่วนจำเลยในวันเกิดเหตุแล้ว แม้จะยังไม่ทราบที่อยู่ของจำเลยก็ดี ก็ถือว่าโจทก์รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม ป.พ.พ. ม. 448 แล้ว

1828/2527 การที่จำเลยฟ้องแย้งแม้จะเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในมูลละเมิดอันเดียวกันต่อเนื่องกัน และที่ ป.พ.พ. ม.

177 วรรค 3 ให้จำเลยฟ้องแย้งมาในคำให้การได้นั้น ก็เป็นบทบัญญัติที่ผ่อนผันให้จำเลยฟ้องมาในคำให้การไม่ได้ เพื่อความสะดวกแก่จำเลย โดยไม่ต้องไปฟ้องเป็นคดีใหม่ให้ยุ่งยากและเสียเวลา แต่การที่จำเลยฟ้องแย้งโจทก์เป็นการกล่าวอ้างว่าจำเลยเป็นเจ้าของนี้ โจทก์เป็นลูกหนี้ จึงเป็นคนละฝ่ายกัน ดังนั้น การฟ้องคดีของโจทก์ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ก็เฉพาะโจทก์ให้เป็นคุณแก่จำเลยผู้ฟ้องแย้งด้วย เมื่อจำเลยฟ้องแย้งพัน 1 ปี นับแต่วันที่จำเลยรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนฟ้องแย้งของจำเลยจึงขาดอายุความ

1863/2527 น. ข้าราชการสังกัดกรมโจทก์ ได้รับมอบหมายให้ไปสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับอุบัติเหตุรถยนต์โจทก์ถูกชน น. ได้ทำบันทึกรายงานแจ้งถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมกับแจ้งถึงตัวผู้เป็นเจ้าของรถยนต์บรรทุกที่มาชน อธิบดีกรมโจทก์ได้บันทึกสั่งการไว้ทำบันทึกดังกล่าว ลงวันที่ 2 กันยายน 2518 ดังนี้ กรมโจทก์โดยอธิบดีได้รู้ถึงการกระทำละเมิด และรู้ตัวผู้ที่จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งได้แก่จำเลยแล้วตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2518 การที่โจทก์นำคดีมาฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2522 ซึ่งเป็นเวลาพัน 1 ปี นับแต่วันที่โจทก์ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวจำเลยผู้ต้องรับผิดชอบดังกล่าว คดีโจทก์จึงขาดอายุความฟ้องร้องแล้ว

2597/2527 จำเลยซึ่งเป็นลูกจ้างและมีหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบการปฏิบัติงานของ จ. ละเลยไม่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ จ. อันเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ จ. ทุจริตเบียดบังรายได้ของโจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายอันเป็นการละเมิดนั้น โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าเสียหายต่อศาลแรงงานได้ แต่เมื่อโจทก์รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว โจทก์มาฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนด 1 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. ม. 448 วรรคแรก โดยมีต้องคำนึงว่าโจทก์จะทราบจำนวนค่าเสียหายที่ถูกต้องแท้จริงแล้วหรือไม่